

Parc del Castell de Montesquiu

Memòria 2021

**Diputació
Barcelona**

**Parc del Castell
de Montesquiu**

Imatge de la coberta: l'Assemblea General de les Nacions Unides ha designat el 2021 com l'Any Internacional de les Fruïtes i Verdures. A la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona, una de les línies bàsiques de la gestió és fer compatible l'activitat agrària amb la conservació dels espais naturals que gestiona. I no tan sols això, sinó que d'antuvi s'ha apostat decididament per fomentar aquestes activitats agràries en els parcs, ara mitjançant ajuts econòmics, ara amb programes específics com el Parc a taula i d'altres, i sempre amb la voluntat de participar en l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible. (Font: Arxiu XPN)

© Diputació de Barcelona

Desembre de 2022

Coordinació i edició: Gabinet de Premsa i Comunicació de la Diputació de Barcelona

Impressió: Departament de Reproducció Gràfica de la Diputació de Barcelona

Índex

Introducció	5
Presentació	5
Notes prèvies	6
1. Dades generals	7
1.1. Figura jurídica, data de creació i normativa d'aplicació.	7
1.2. Administració promotora i raó social	7
1.3. Àmbit geogràfic i administratiu	8
1.3.1. Comarques i municipis	9
1.3.2. Dades de població.	9
2. Òrgans de gestió i participació	11
2.1. Presentació.	11
2.2. Consell de Gestió (Consell Coordinador).	11
2.3. Òrgans de participació.	12
3. Mitjans i recursos.	13
3.1. Personal	13
3.2. Equipaments.	14
3.2.1. Equipaments centrals	15
3.2.2. Equipaments de lleure i educació ambiental.	18
3.2.3. Àrees d'esplai i zones d'aparcament.	19
3.2.4. Itineraris a peu senyalitzats	20
3.3. Material de divulgació i comunicació.	21
3.4. Parc mòbil.	24
3.5. Pressupost	25
4. Principals activitats realitzades	28
El programa d'activitats	28
4.1. Conservació del patrimoni natural i cultural.	29
4.1.1. Actuacions de conservació i millora d'hàbitats i recursos naturals	29
Actuacions enfocades a la conservació i la millora d'hàbitats i recursos naturals	29
Pla de seguiment i recerca	31
4.1.2. Activitats de prevenció i gestió del territori	32
Pla de vigilància i prevenció d'incendis (campanya d'estiu)	32
Gestió de les finques públiques	33
Manteniment forestal i del patrimoni.	34
4.2. Desenvolupament sostenible i benestar de la població local	36
4.2.1. Polítiques de foment agrícola, forestal, de serveis i cultural.	36
Subvencions	36
Viu el parc	38
Poesia als parcs.	41
Parcs en concert	43
Parc a taula	44
4.2.2. Infraestructures i serveis generals.	46

Manteniment de la xarxa viària	46
Senyalització	47
Gestió de residus i recollida d'escombraries	47
Altres projectes i actuacions	48
4.3. Ús públic i educació ambiental	49
4.3.1. Creació i manteniment d'equipaments	49
Actuacions a la xarxa d'equipaments	49
4.3.2. Activitats d'ús públic, educació ambiental i comunicació	52
Pla d'ús públic del Parc del Castell de Montesquiú	52
Dades de freqüentació	53
Pla d'Informació als Visitants	54
Activitats del Centre d'Informació del Castell de Montesquiú	54
Activitats culturals i d'educació ambiental promogudes pel Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura	54
Escola de natura i àrea d'acampada de les Codines	55
La Solana. Centre de Formació Forestal Especialitzada	55
Viu el parc a l'escola	55
Rutes guiades. Marxa nòrdica.	57
Coneguem els nostres parcs.	58
Subvencions per als centres d'educació infantil i ensenyament primari	58
Exposicions temporals a la Cabanya del Castell	59
Activitats amb voluntariat al parc	59
Foment de l'accessibilitat al parc	60
Dades web, xarxes socials i aplicacions mòbils del parc.	61
4.4. Activitats de coordinació i governança	62
4.4.1. Activitats de planificació i participació	62
Programació d'objectius i actuacions. Indicadors d'execució	62
Reunions dels òrgans de gestió i participació	63
Convenis	63
Relacions externes	64
Coordinació general	65
4.4.2. Activitats generals i de suport.	66
Projecte SIGEP	66
Seguiment i control de la normativa	70
Seguretat i salut.	73
Accions formatives, jornades i seminaris	74

Introducció

Presentació

Aquest 2021 ha començat amb un confinament municipal de la població, seguit d'un confinament comarcal. Progressivament, tot i les diferents onades la pandèmia COVID-19, de mica en mica la situació s'ha anat normalitzant, i ha fet que aquest sigui un any de retrobament progressiu, d'escurçar a poc a poc les distàncies socials.

Al Parc del Castell de Montesquiú hem seguit treballant també per escurçar la distància social entre el parc i la població que habita als voltants, especialment el poble de Montesquiú. En aquest sentit, a més de la gairebé total recuperació de la programació d'activitats d'educació ambiental i culturals que es duen a terme des de fa anys, i de la participació en els mitjans de comunicació local, volem destacar diverses accions en aquesta línia.

D'acord amb l'ajuntament de Montesquiú, la colla de manteniment del parc ha obert i senyalitzat un sender a peu que enllaça el pont de Montesquiú amb l'aparcament del castell, fita d'inici de la majoria d'itineraris senyalitzats del parc. Amb aquest enllaç es dona l'oportunitat a les persones que venen des de Montesquiú de pujar a peu al castell, en poc més de 10 minuts, sense haver de passar per l'accés asfaltat per on circulen els vehicles.

També d'acord amb l'ajuntament, amb una propietat veïna i amb l'Escola de Natura de les Codines, hem obert un altre enllaç, que en aquest cas connecta el nucli de Montesquiú amb les Codines i que també enllaça amb l'itinerari senyalitzat de l'Obaga de les Codines. Aquest enllaç és important per facilitar que grups d'estadants de la casa de colònies puguin anar a peu fins al poble sense haver de passar per la carretera.

Un altre fet a destacar és la redacció, per part de l'Ajuntament de Sant Quirze de Besora, del projecte d'un vial per a vianants des de l'estació de trens de Sant Quirze de Besora fins a Montesquiú, que està previst que enllaci amb el sender abans esmentat, que uneix Montesquiú i l'aparcament del castell.

Un altra acció, en aquest cas per facilitar l'accessibilitat universal, ha estat la redacció del projecte d'un itinerari accessible a tothom, que connectarà les places de vehicles de mobilitat reduïda dels aparcaments del castell i de la Casanova.

Als jardins del castell també s'han emprès algunes accions en la mateixa línia: d'una banda, l'eliminació de tanques de filat en zones properes a l'aparcament i a l'inici de l'itinerari de l'Obaga del Castell i, de l'altra, l'obertura permanent de la porta metàl·lica que ara permet accedir sempre a l'antic itinerari adaptat.

Finalment, cal destacar especialment la trobada d'entitats, que es va fer a l'octubre de forma presencial al parc, després d'haver-la recuperat l'any anterior, però de forma telemàtica. Va ser una trobada molt participativa i activa, amb la presència de 18 entitats del Bisaura i zones properes, en la qual es va presentar una proposta d'objectius i actuacions per a l'any vinent per tal que les entitats hi poguessin fer totes aquelles aportacions que consideressin oportunes.

Notes prèvies

Abreviatures

Les abreviatures següents faciliten la presentació de taules i gràfics i són comunes per a tots els espais de la Xarxa de Parcs Naturals. Pot ser que alguna no es localitzi en aquesta memòria.

Abreviatura	Significat
DIBA	Diputació de Barcelona
DDGI	Diputació de Girona
DTE	Direcció Territorial Oriental
DTN	Direcció Territorial Nord
DTW	Direcció Territorial Occidental
FOX	Parc del Foix
GRF	Parc del Garraf
GUI	Espai Natural de les Guilleries-Savassona
MCO	Parc del Montnegre i el Corredor
MSY	Parc Natural del Montseny
MTQ	Parc del Castell de Montesquiu
OASJ	Oficina Administrativa i de Suport Jurídic
OLE	Parc d'Olèrdola

Abreviatura	Significat
OTPN	Oficina Tècnica de Parcs Naturals
OTAT	Oficina Tècnica d'Acció Territorial
OTPAT	Oficina Tècnica de Planificació i Anàlisi Territorial
OTPMIFDA	Oficina Tècnica de Prevenció Municipal d'Incendis Forestals i Desenvolupament Agrari
SDC	Secció de Divulgació i Comunicació
SLI	Parc de la Serralada Litoral
SLL	Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac
SMA	Parc de la Serralada de Marina
SSG	Secció de Suport a la Gestió
UPEA	Unitat d'Ús Públic i Educació Ambiental
XPN	Xarxa de Parcs Naturals

Enllaços

Els enllaços que es troben en diversos punts d'aquest document porten a informació actualitzada en el moment en què es fa la consulta, que no ha de ser, necessàriament, la informació vigent referida a l'any de confecció d'aquesta memòria.

1. Dades generals

1.1. Figura jurídica, data de creació i normativa d'aplicació

Figura jurídica i data de creació

El pla especial del Parc del Castell de Montesquiú va ser aprovat en data 30 de juliol de 1986 i la seva aprovació fou publicada en el **DOGC núm. 755, de 20 d'octubre de 1986**; es va modificar el 2 d'abril de 1998 i se'n va publicar l'aprovació en el **DOGC núm. 2.672, de 2 de juliol de 1998**.

Podeu consultar la documentació del **Pla Especial d'Ordenació**.

Decret d'aprovació del Pla d'Espais d'Interès Natural

El **Decret 328/1992** de la Generalitat de Catalunya, de 14 de desembre (DOGC núm. 1714, d'1 de març de 1993), en el seu annex 1, que relaciona la llista d'espais d'interès natural, inclou **Montesquiú**.

Directives comunitàries en matèria de conservació de la biodiversitat (LICs i ZEPAs)

Directiva 92/43/CEE del Consell, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres.

Directiva 2009/147/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 30 de novembre de 2009, relativa a la conservació de les aus silvestres.

Més disposicions legals d'utilitat per a la gestió d'espais naturals protegits

A banda de les esmentades, també són d'aplicació un conjunt de **disposicions legals**, tant de caràcter general com sectorial, que s'apliquen tot sovint en la gestió d'espais naturals protegits.

1.2. Administració promotora i raó social

Administració promotora

Diputació de Barcelona

Raó social

Diputació de Barcelona

Oficina Tècnica de Parcs Naturals

C/ del Comte d'Urgell, 187

Edifici del Rellotge, 3a planta

08036 Barcelona

Tel.: 934 022 428

ot.parcsn@diba.cat

Web: <https://parcs.diba.cat/>

Oficina del Parc del Castell de Montesquiú

Masoveria del castell

08585 Montesquiú

Tel.: 934 727 600

p.montesquiú@diba.cat

Web: <https://parcs.diba.cat/en/web/montesquiú/oficina-del-parc>

1.3. Àmbit geogràfic i administratiu

Mapa del parc

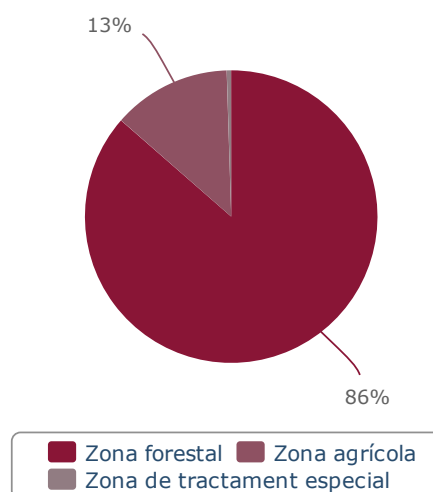
Podeu accedir al [Mapa de l'informador del Parc](#) i al fullet [Benvinguts al parc](#).

Superfícies i àmbits normatius

La superfície total del parc és de **546,45** ha.

Per tal de definir tractaments i usos específics més ajustats a les característiques concretes del territori, el pla especial estableix i delimita les zones següents:

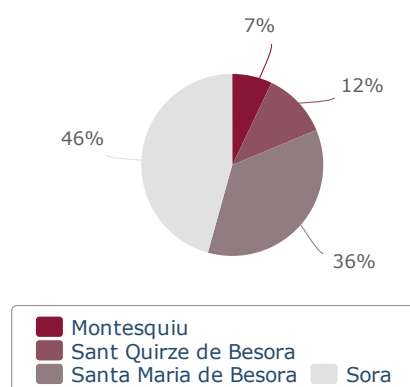
Àmbits normatius del pla especial		ha
Zona forestal		472,30
Zona agrícola		71,53
Subzona de secà		70,01
	La Solana	9,01
	Les Planeses	17,59
	Les Codines	31,81
	La Casanova	11,60
Subzona d'horts de regadiu		1,52
Zona de tractament especial		2,62
Superfície total		546,45

1.3.1. Comarques i municipis

El territori delimitat del pla especial de protecció inclou parcialment els municipis de Montesquiú, Sant Quirze de Besora, Santa Maria de Besora i Sora, tots plegats a la comarca d'Osona.

Comarca	Municipi	Total ha	ha dins del parc	% municipi	% del total del parc
Osona	Montesquiú	494,00	319,84	64,74	58,53
	Sant Quirze de Besora	810,00	15,63	1,93	2,86
	Santa Maria de Besora	2.472,00	156,83	6,34	28,70
	Sora	3.173,00	54,15	1,71	9,91
	TOTAL	6.949,00	546,45		100,00

La titularitat de tota la propietat correspon a la Diputació de Barcelona.

1.3.2. Dades de població

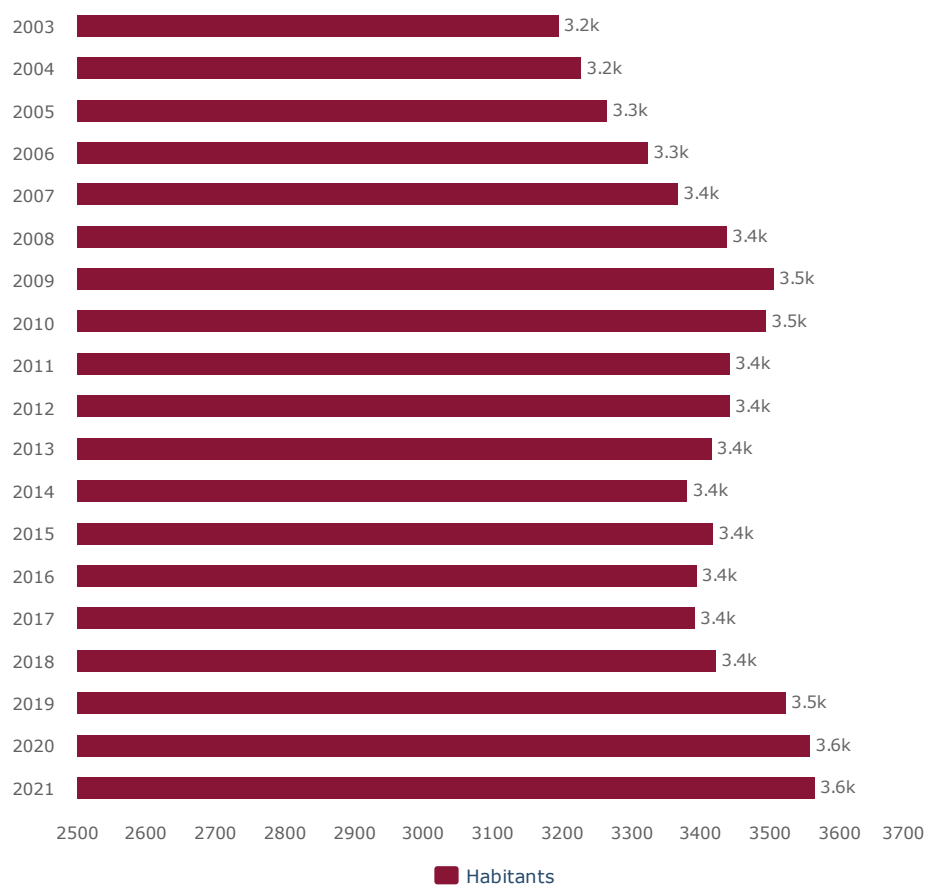
Població dels municipis de l'àmbit del parc

Municipi	Habitants (2021)
Montesquiú	1.048
Sant Quirze de Besora	2.145
Santa Maria de Besora	161
Sora	211
Total	3.565

Evolució anual de la població total dels municipis de l'àmbit del parc

Font: Institut Cartogràfic de Catalunya; Idescat, Padró municipal d'habitants

Any	Habitants
2003	3.196
2004	3.228
2005	3.265
2006	3.324
2007	3.368
2008	3.438
2009	3.506
2010	3.495
2011	3.441
2012	3.441
2013	3.415
2014	3.380
2015	3.417
2016	3.393
2017	3.392
2018	3.423
2019	3.524
2020	3.557
2021	3.565

2. Òrgans de gestió i participació

2.1. Presentació

Les determinacions que estableix el pla especial del Parc del Castell de Montesquiú es porten a terme mitjançant el concurs de l'òrgan gestor del parc, la Diputació de Barcelona, i el Consell Coordinador (o Consell de Gestió), que pretén garantir la participació i col·laboració en la gestió de l'espai protegit de les diferents administracions públiques amb competències específiques en aquest àmbit territorial.

2.2. Consell de Gestió (Consell Coordinador)

Estructura i composició

El ple del Consell de Gestió del Parc del Castell de Montesquiú es configura com una instància de cooperació i coordinació interadministrativa que té com a funció primordial la gestió del Parc del Castell de Montesquiú, d'acord amb el pla especial del parc i amb les competències de les administracions que l'integren.

El consell està format pels representants de les institucions següents:

- Tres representants de la Diputació de Barcelona.
- Un representant de cadascun dels ajuntaments de: Montesquiú, Sant Quirze de Besora, Santa Maria de Besora, Sora i Vidrà.
- Un representant del Departament de la Generalitat de Catalunya que exerceixi les competències en la gestió dels espais naturals protegits.

La presidència del consell correspon a qui presideixi la Diputació de Barcelona i la vicepresidència primera també correspon a la Diputació de Barcelona. Hi ha una vicepresidència executiva, que és ocupada per l'alcalde/alcaldessa de Montesquiú o pel regidor/a en qui delegui la representació al Consell de Gestió.

Funcions

Les parts atribueixen al Consell de Gestió del Parc del Castell de Montesquiú, en exercici de les competències pròpies de les administracions que l'integren, les funcions següents:

- a) L'establiment, d'acord amb les disposicions reguladores del parc, de les directrius per exercir la gestió del parc
- b) La formulació i proposta d'aprovació inicial de les figures de planejament que es derivin del pla especial i en despleguin la gestió (pla de conservació, pla d'ús públic, pla de desenvolupament...)
- c) La formulació i aprovació del programa anual d'actuacions
- d) La formulació i proposta d'aprovació de la distribució anual del pressupost, d'acord amb les partides aprovades per la Diputació de Barcelona i altres fonts de finançament
- e) La supervisió de l'execució del programa d'actuació i l'aprovació inicial de la memòria anual de gestió
- f) La coordinació i el seguiment de les actuacions de les diferents administracions actuants, que afectin l'espai protegit
- g) Les de proposar i promoure mesures i actuacions per millorar protecció del parc, per fomentar el coneixement i el gaudi ordenat dels seus valors i per afavorir les activitats que contribueixin al desenvolupament rural sostenible
- h) Les d'instar la revisió o modificació del pla especial del Parc del Castell de Montesquiú
- i) L'aprovació, si s'escau, dels reglaments de funcionament intern de la Comissió Executiva i de l'òrgan de participació del teixit associatiu quan es creï

2.3. Òrgans de participació

Aquest 2021 s'ha seguit fent, enguany altre cop de forma presencial, la **trobada anual de les entitats** que tenen relació amb la gestió del parc, amb la finalitat d'implicar-les en la definició i el seguiment del pla d'objectius i actuacions, i també a fi de convertir la trobada en un fòrum participatiu assimilable a la Comissió Consultiva que fixen els plans especials d'altres parcs.

A la trobada es van convocar inicialment 71 entitats de diferents sectors, de les quals van assistir les que podeu veure en el quadre següent:

Entitats assistents a la trobada de l'any 2021

Sector	Entitat
Agrícola i forestal	
	Associació de Tofonaires d'Osona
	Associació de Propietaris Serra de Bellmunt
Científic, cultural i educatiu	
	Universitat de Vic
	Escola la Llera
	Fundació Catalana de l'Esplai
Cinegètic	
	Societat de Caçadors de Sant Quirze - Montesquiu - Sora
Cívic	
	Caritas Bisaura
Conservacionista	
	Grup de Naturalistes d'Osona
Cultural	
	Associació de Músics de Montesquiu
	Ràdio Montesquiu i Radioaficionats d'Osona
	Colla Gegantera de Montesquiu
Altres	
	Osona Turisme
	Consorti del Ter
	Consorti de la Vall del Ges, Orís i Bisaura
	Associació Leader Ripollès Ges Bisaura
	Arxiu Comarcal del Ripollès

3. Mitjans i recursos

3.1. Personal

Personal adscrit al parc

Càrrec	Persones	Adscripció
Director del parc	Joan-Carles Àngel i Hernández	DIBA
Tècnica en ús públic	Maria Soler i Tor	CVGOB
Tècnica de comunicació i promoció	Blanca Vilageliu i Borrut	CVGOB
Administratiu	Gorka Adell i Justes	DIBA
Guardes	Joan-Antoni Parres i Vizcaino	DIBA
	Maria Àngels Garcia i Bonmatí	DIBA
	Carles Viñas i Salicrú	DIBA
Personal de manteniment	Esteve Sidera i Jubany	DIBA
	Albert Sala i Sidera	DIBA
	Daniel Carbonell i Merino	DIBA
Coordinadora d'informació	Mònica López i Garcia	CVGOB
Guies informadores	Irene Peix Guinovart	CVGOB
	Mònica López Chicano	CVGOB
Jardineria	Joan Freixer i Serradell	CVGOB
	Lluís Santanach i Noguera	CVGOB
Personal de la SSG		
Enginyera del territori (tp)	Elisabet Vila d'Abadal i Castilla	DIBA
Personal de la DTN		
Referent en conservació del medi natural (tp)	Alba Ludevid i Sanmartí	DIBA

Nota 1: tp = dedicació a temps parcial (també donen suport a altres parcs)

Nota 2: en el cas que durant l'any s'hagi produït un relleu de persones en algun dels llocs de treball, s'indiquen els noms de les persones que han ocupat el mateix lloc de treball per un període o un altre de temps, separats pel símbol /.

Nota 3: CVGOB = Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura

Personal vinculat als equipaments en règim de conveni

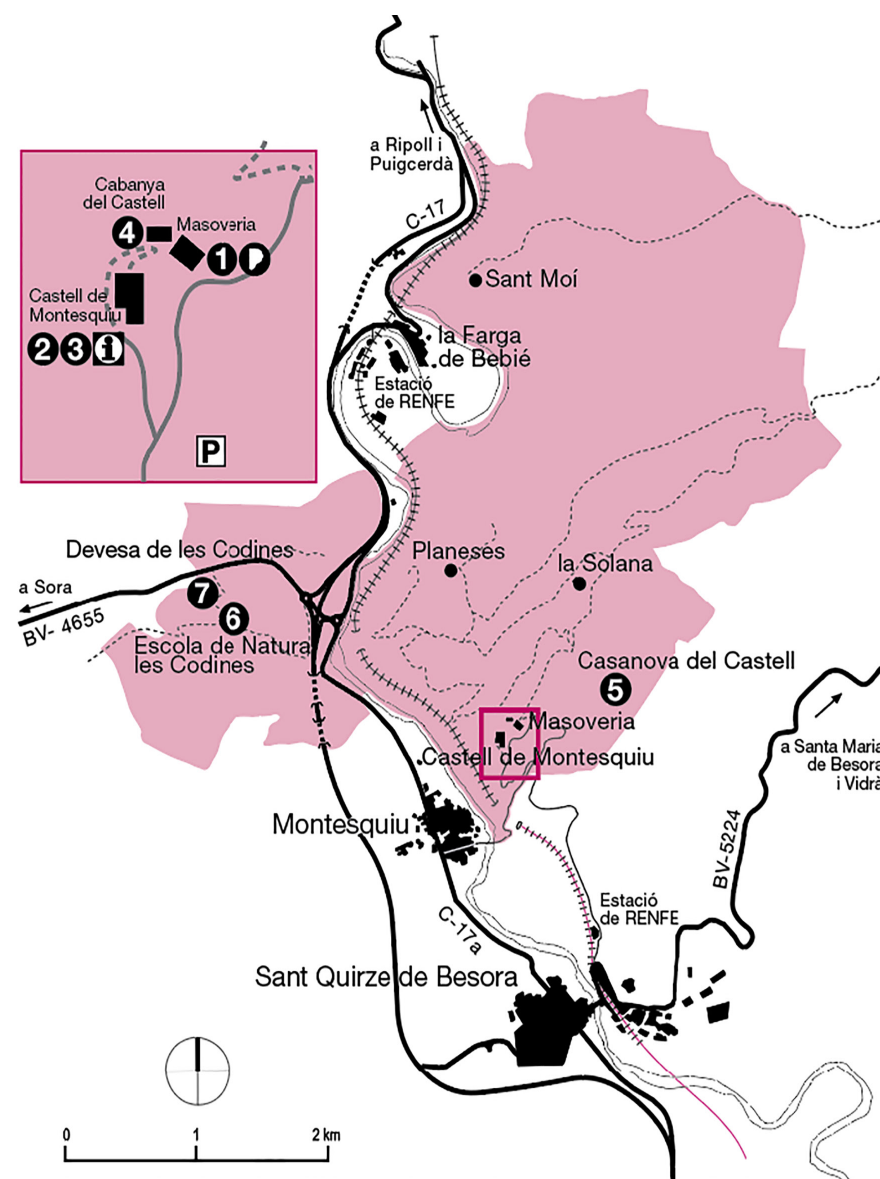
Tècnica de suport del Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura pel conveni del CFFE	Laura Vivet i Camps
--	---------------------

Personal vinculat a les empreses concessionàries dels equipaments

Casanova del Castell	--
Escola de Natura de les Codines i àrea d'acampada juvenil Devesa de les Codines	1 persona

3.2. Equipaments

Situació geogràfica aproximada dels equipaments del parc

Equipaments (clicueu damunt de cada nom per accedir a la informació web)

- 1 [Oficina del Parc del Castell de Montesquiú](#)
- 2 [Castell de Montesquiú](#)
- 3 [Centre de Recursos del Castell de Montesquiú](#)
- 4 [Cabanya del Castell](#)
- 5 [Casanova del Castell](#)
- 6 [Escola de Natura les Codines](#)
- 7 [Campament juvenil Devesa de les Codines](#)

3.2.1. Equipaments centrals

Oficina del Parc del Castell de Montesquiu

Horari: feiners de 8 a 14.30 h

Adreça postal

Masoveria del castell

08585 Montesquiu

Tel.: 934 727 600 / 938 529 234

A/e: p.montesquiu@diba.cat

Règim de gestió: directa

 Oficina del Parc del Castell de Montesquiu

Oficina del parc a la Masoveria del castell. Font: Arxiu XPN

Equipaments al castell

L'element central del parc és el castell, antiga casa fortificada, els inicis del qual es remunten al segle XIII. Està rehabilitat però manté la fesomia del segle XVII. Actualment alberga el Centre de Recursos, on es fan conferències, jornades d'estudi, seminaris i convencions d'empresa. Es reserva la part noble del castell per a les visites culturals dels visitants del parc. L'equipament és a disposició del públic durant els caps de setmana de tot l'any i diàriament durant els mesos de juliol i agost.

Hi podem trobar diversos equipaments:

- Recepció i botiga a l'entrada del castell
- Centre de Recursos del Castell de Montesquiu
- La Cabanya del Castell
- La Casanova del Castell
- Jardins del castell

 Castell de Montesquiu

Façana principal del Castell de Montesquiu. Font: Arxiu XPN

Recepció i botiga a l'entrada del castell

Informació, visites guiades i audiovisual «Temps d'història i misteri».

Podeu accedir a la versió de l'[audiovisual](#).

Tel.: 938 550 522 / 938 529 234

A/e: p.montesquiu.bisaura@diba.cat

Règim de gestió: conveni

Punt d'Informació del Castell de Montesquiu

Horari: obert dissabtes i festius, de 10.30 a 14.30 h. Durant els mesos d'estiu, obert també de les 16 a 19 h. Els dies feiners també s'ofereix informació a l'oficina del parc i a la Masoveria del castell, de 9 a 14 h.

Adreça postal

Castell de Montesquiu

08585 Montesquiu

Tel.: 934 727 600 / 938 529 234

A/e: p.montesquiu.bisaura@diba.cat

Règim de gestió: conveni

 [Punt d'Informació del Castell de Montesquiu](#)

Recepció i botiga a la planta baixa del castell. Font: Arxiu XPN

Centre de Recursos del Castell de Montesquiu

Centre d'estudi per a conferències, seminaris i convencions.

Adreça postal

Masoveria del castell

08585 Montesquiu

Tel.: 938 529 234 / 934 727 600

A/e: p.montesquiu.castell@diba.cat /

p.montesquiu.bisaura@diba.cat (reserves)

Tel.: 938 550 522 / 938 529 234 (reserves)

Règim de gestió: conveni

 [Centre de Recursos del Castell de Montesquiu](#)

Sala d'actes del Centre de Recursos del Castell. Font: Arxiu XPN

La Cabanya del Castell

Equipament destinat a la presentació d'exposicions i altres activitats culturals.

Horari de les exposicions temporals: dissabtes i festius, d'11 a 14 h

Adreça postal

Cabanya del Castell
Parc del Castell de Montesquiú
08585 Montesquiú

Règim de gestió: conveni

 [La Cabanya del Castell](#)

La Cabanya del Castell. Font: Arxiu XPN

La Casanova del Castell

Equipament dedicat a la restauració i concesiionat a Casanova del Castell SCP des d'octubre de 2012 fins a agost de 2018. Actualment, en procés de nova licitació.

Tel.: 938 529 022

A/e: casanovadelcastell@gmail.com

Règim de gestió: concessió

 [La Casanova del Castell](#)

La Casanova del Castell. Font: Arxiu XPN

Jardins del castell

Règim de gestió: concessió

Jardins del castell i la Masoveria. Font: Arxiu XPN

3.2.2. Equipaments de lleure i educació ambiental

Escola de Natura les Codines

Equipament dedicat a l'educació ambiental per a escoles i famílies.

Adreça postal

Escola de Natura les Codines
Ctra. BV-4655 a Sora, PK 0,200
08585 Montesquiu

Règim de gestió: concessió

Equip gestor

Fundació Catalana de l'Esplai
C. del Riu Anoia, 42-54
08820 El Prat de Llobregat
Tel.: 934 744 678
A/e: accc@fundesplai.org
Web: <http://fundesplai.org/ca/>

 [Escola de Natura les Codines](#)

Escola de Natura les Codines. Font: Arxiu XPN

Campament juvenil Devesa de les Codines

Campament d'ús exclusiu per a entitats juvenils.

Horari: des de Setmana Santa fins a la Puríssima

Adreça postal

Finca les Codines
Ctra. BV-4655 de Montesquiu a Sora, km 1
08585 Montesquiu
Tel.: 934 727 600
A/e: p.montesquiu@diba.cat

Règim de gestió: concessió

Equip gestor

Fundació Catalana de l'Esplai
(a través de l'Associació Catalana Cases de Colònies)
Edifici Centre Esplai
C. del Riu Anoia, 42-54
08820 El Prat de Llobregat
Tel.: 934 744 678
De dilluns a divendres de 9 a 18 h
A/e: casesdecolonies@fundesplai.org

 [Campament juvenil Devesa de les Codines](#)

Campament juvenil Devesa de les Codines. Font: Arxiu XPN

La Solana.**Centre de Desenvolupament Forestal**

Equipament destinat a aula de formació forestal.

Horari: els cursos es desenvolupen en dies feiners de 8 a 15 h. Segons les exigències programàtiques del curs, però, l'equipament també pot obrir a les tardes

Adreça postal

Parc del Castell de Montesquiú, s/n
08585 Montesquiú

Règim de gestió: conveni

Organisme gestor

Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura
C. d'Enric Prat de la Riba, 17

08570 Torelló

Tel.: 938 592 226

A/e: info@formacioforestal.cat

Web: www.formacioforestal.cat

 La Solana. Centre de Desenvolupament Forestal

La Solana. Centre de Desenvolupament Forestal, durant la construcció del nou cobert. Font: Arxiu XPN

3.2.3. Àrees d'esplai i zones d'aparcament**Àrea d'esplai de la font del Castell Xic**

Aquesta àrea, que a l'actualitat disposa de cinc taules de pícnic i una font d'aigua potable, ha estat precintada en alguns moments de l'any com a mesura contra la propagació de la COVID-19.

 Àrea d'esplai de la font del Castell Xic

Àrea d'esplai de la font del Castell Xic. Font: Arxiu XPN

Àrees d'aparcament:

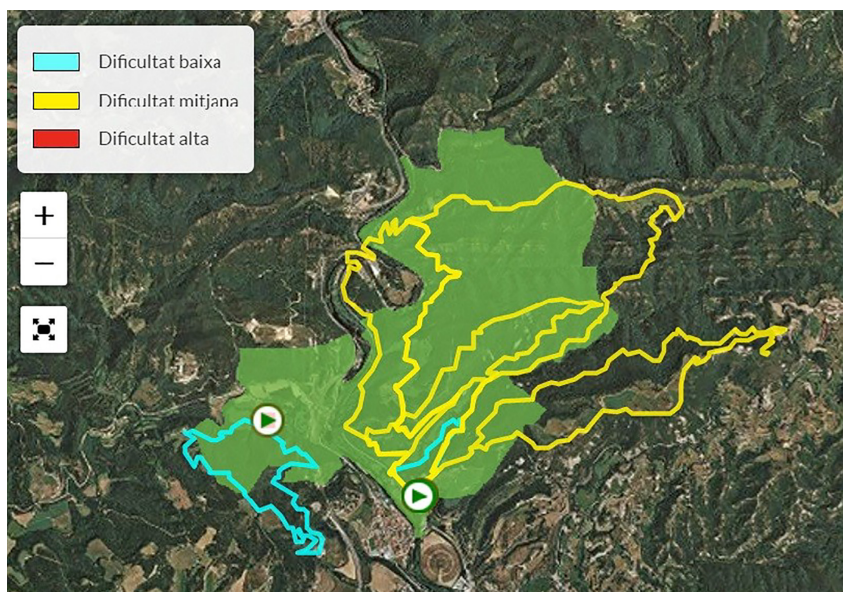
- Aparcament del Castell
- Aparcament de la Masoveria
- Aparcament de la Casanova del Castell
- Aparcament de l'Escola de Natura les Codines
- Aparcament de la Solana. Centre de Formació Forestal

Àrees d'aparcament

L'aparcament de la Casanova del Castell. Font: Arxiu XPN

3.2.4. Itineraris a peu senyalitzats

Des d'aquest enllaç podeu accedir al [web interactiu d'itineraris](#) del parc:

Nom de l'itinerari	Dificultat
GR 3 (Milany, Vidrà, Bellmunt, Sant Quirze de Besora i els Munts)	Mitjana
GR 151 (ruta del romànic)	Mitjana
GR 210 (camí vora el Ter)	Mitjana
PR-C 214 Serra de Bufadors	Mitjana
SL-C 129 Del castell de Montesquiu al castell de Besora	Mitjana
SL-C 130 Sant Moí	Mitjana
Itinerari senyalitzat l'Obaga del Castell	Baixa
Itinerari senyalitzat l'Obaga de les Codines	Baixa
Itinerari senyalitzat del castell de Montesquiu al coll dels Tres Pals	Mitjana

Durant l'any 2021 s'ha eliminat l'itinerari del Solell de les Codines per la seva poca freqüència i per la dificultat de manteniment que comportava.

Per altra banda, s'han obert dos senders d'enllaç nous: un que va **de Montesquiú a les Codines** i que permet la unió a peu entre el poble de Montesquiú i la casa de natura de les Codines, i l'altre que és un **accés a peu al parc des del poble de Montesquiú**; el camí entra per la font del Roure i s'enfila pel turó evitant haver de pujar a peu per la carretera.

3.3. Material de divulgació i comunicació

La Secció de Divulgació i Comunicació de la Gerència de Serveis d'Espais Naturals va promoure les publicacions que es relacionen a continuació i que estan vinculades directament amb el parc o indirectament amb la Xarxa de Parcs Naturals. La mateixa secció també gestiona el web, les xarxes socials i les aplicacions mòbils.

Llibres

- **He mirat aquesta terra: Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona**
- **Parcs naturals de Barcelona: un passeig**
- **Parcs naturals pas a pas: Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona**
- **La Xara i el Pau i el castell màgic**

Memòries

- **Memòries anuals de gestió del parc**
- **Memòries anuals del programa Poesia als parcs**
- **Memòries anuals del programa Parc a taula**
- **Memòries anuals del programa Coneguem els nostres parcs**
- **Memòries anuals del Cercle de Voluntaris dels Parcs Naturals**
- **Memòries anuals del programa Viu el parc**

Guies temàtiques i altres documents

- **Guia de rutes literàries per la Xarxa de Parcs Naturals**
- **Guia de rutes de flora i fauna per la Xarxa de Parcs Naturals**
- **Guia de rutes fotogràfiques per la Xarxa de Parcs Naturals**
- **Guia de rutes i llegendes de la Xarxa de Parcs Naturals**
- **Descobreix el patrimoni arquitectònic dels nostres parcs**
- **Rutes en transport públic per la Xarxa de Parcs Naturals**
- **Joëlette. La natura a l'abast de tothom**

Mapes

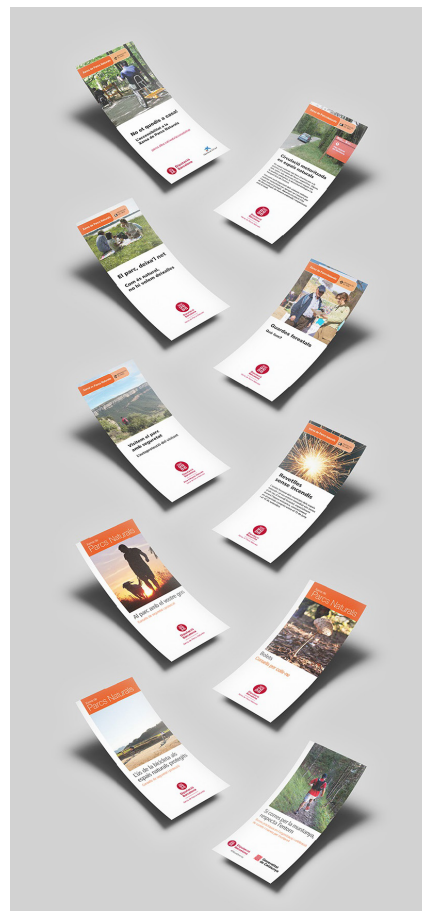
- **Mapa de l'informador del Parc del Castell de Montesquiú** (català, castellà, anglès i francès)
- **Mapa topogràfic de Catalunya. Parc del Castell de Montesquiú. 1:25.0000. Editorial ICGC**

Desplegables

- **Benvinguts al parc** (català, castellà, anglès i francès)
- **Xarxa de Parcs Naturals** (català, castellà, anglès, francès i italià)
- **La xarxa de centres de documentació dels espais naturals protegits de Catalunya**
- **Centres de documentació de la Xarxa de Parcs Naturals**

Fulls solts, díptics, tríptics i altres fullets

- Al parc amb el vostre gos
- Bolets. Consells per collir-ne
- Bones pràctiques en curses de muntanya
- Castanyes i castanyedes. Recomanacions
- Centres de documentació
- Cercle de Voluntaris dels Parcs Naturals. Apunta-t'hi!
- Circulació motoritzada en espais naturals
- Com és natural, no hi volem deixaralles
- El paper del personal d'informació
- El parc, deixa'l net
- El senglar. Impacte i precaucions
- El vostre gos i els ramats
- Guardes forestals. Què fem?
- La nova app dels parcs naturals. Els parcs a la punta dels dits
- L'ús de la bicicleta als espais naturals protegits
- No et quedis a casa! L'accessibilitat a la Xarxa de Parcs Naturals
- *Mirabilia sunt opera tua Domine*. Emili Juncadella, muntanyenc (tríptic i catàleg de l'exposició)
- Prevenció dels incendis forestals
- Protecció del verd nadalenc
- Representació del sistema solar a escala (full solt)
- Revetlles sense incendis
- Si corres per la muntanya, respecta l'entorn. Bones pràctiques en l'organització i celebració de curses i marxes per muntanya
- Subscriu-te de franc a L'Informatiu dels Parcs
- Temps d'història i misteri (en català i castellà)
- Visitem el parc amb seguretat
- Viu el parc, l'espectacle és a la natura

Cartells

- Activitats de tardor
- Dia Europeu dels Parcs (cartell)
- Dia Europeu dels Parcs (pancarta)
- Exposicions temporals. Parc del Castell de Montesquiu (cartells, 11 exposicions)
- Notes a la Cabanya

- Parcs en concert
- Passejades guiades. Marxa nòrdica Montesquiú
- Poesia als parcs. Lletres i paisatges
- Viu el parc (cartell general)
- Viu el parc (cartell mut)

Altres publicacions

- Activitats de tardor 2020 (postal)
- Coneguem els nostres parcs. Llibreta de camp
- Coneguem els nostres parcs. Guia del professorat
- Dia Europeu dels Parcs
- Experiències Parc a taula
- Exposicions temporals. Parc del Castell de Montesquiú. Primer semestre
- Notes a la Cabanya 2020 (postal)
- Parcs en concert 2020
- Passejades 2020. Marxa nòrdica Montesquiú
- Poesia als parcs 2020
- Viu el parc. Agenda escolar (2020-2021)
- Viu el parc 2020. Parc del Castell de Montesquiú

Exposicions i material audiovisual

Exposicions permanents

- ***Mirabilia sunt opera tua domine. Emili Juncadella.*** Recull de plafons amb fotografies i històries de les seves excursions de muntanya més rellevants. És al castell i es pot visitar en el mateix horari d'obertura. El parc disposa d'un llibret de l'exposició.
- **Representació del sistema solar a escala.** Seguit de suports que sostenen una representació a escala i en ferro forjat dels planetes. És fet a escala tant per la dimensió respecte de la Terra com per les distàncies respecte del Sol. És als jardins del castell i es pot visitar cada dia de l'any. Complementari a l'exposició, el parc disposa d'un fullet explicatiu que aprofundeix en la informació.

Audiovisual «Temps d'història i misteri»

El contingut de l'audiovisual (realitzat el 2018) proposa un viatge a través d'un any natural durant el qual s'aborden els àmbits temàtics següents: el parc dins del context de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona, el patrimoni natural, el patrimoni cultural, els paisatges, l'activitat humana i l'activitat econòmica a l'espai natural. Per acabar, es resumeix el model de gestió del parc pel que fa a recursos humans, equipaments i itineraris, plans de gestió, etc. Es pot gaudir de l'audiovisual al web del parc i al canal de YouTube de la Xarxa de Parcs Naturals, on també està disponible en versió castellana i anglesa.

Vídeo «Soc el Parc del Castell de Montesquiú»

Podeu visualitzar aquest i més vídeos de la Xarxa de Parcs Naturals al canal de YouTube: <https://www.youtube.com/user/xarxadeparcs/videos>.

<https://youtu.be/3l2Ohtmu20>

L'Informatiu dels Parcs

L'Informatiu dels Parcs és el butlletí de divulgació de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. Té una periodicitat quinzenal i recull notícies dels dotze parcs que integren aquesta xarxa i d'altres organismes que hi estan relacionats.

Pàgina web de [subscripció gratuïta al butlletí L'Informatiu dels Parcs](#).

Pàgina web de consulta de l'[històric de L'Informatiu dels Parcs](#).

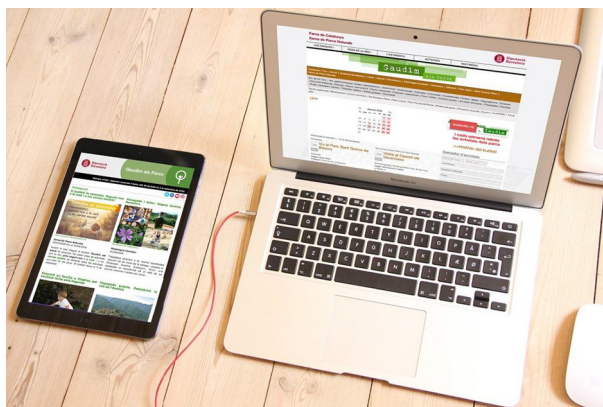

Gaudim als Parcs

Gaudim als Parcs és el butlletí de divulgació de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. Té una periodicitat setmanal i recull activitats dels dotze parcs que integren aquesta xarxa i d'altres organismes que hi estan relacionats.

Pàgina web de [subscripció gratuïta al butlletí Gaudim als Parcs](#).

Pàgina web de consulta de l'[històric de Gaudim als Parcs](#).

3.4. Parc mòbil

El parc mòbil del parc es va renovant en funció de l'estat mecànic i de l'antiguitat dels vehicles. Es duen a terme totes les accions necessàries per mantenir i conservar el parc mòbil en les millors condicions tècniques i de seguretat.

L'any 2021 no s'hi ha incorporat cap vehicle nou, però s'ha substituït el vehicle de guarderia Nissan Terrano II (8801 BPC) pel Land Rover Defender (8470 GHC).

Garatge del parc. Font: Arxiu XPN

Les característiques del parc mòbil del parc són les que podeu veure a la taula següent:

Relació dels vehicles del parc (2021)

Matrícula	Model	Any d'adquisició	Usuari/s
E 8543 BCK	Tractor John Deere	2000	Manteniment forestal
8801 BPC	Nissan Terrano II	2001	Guarderia
4159 GFH	Ford Ranger	2008	Manteniment forestal / Consorci
4163 GFH	Ford Ranger	2008	Manteniment forestal
2461 GJW	Land Rover Defender	2008	Manteniment forestal
7139 JMF	Mitsubishi Montero	2016	Guarderia
0095 KMZ	Toyota Land Cruiser	2018	Direcció
8470 GHC	Land Rover Defender	2008	Guarderia (substitueix el vehicle 8801 BPC)

3.5. Pressupost

Resum de distribució del pressupost

Durant aquest exercici, el pressupost total destinat al parc ha estat d'**1.383.609,22 €**. Atès que la superfície del parc és de **546,45** ha, això comporta una dotació econòmica de **2.532,00 €/ha**.

Com es pot veure en la taula següent, el càlcul del cost repercutit de serveis centrals* (**414.945,27 €**) representa una quantitat total que implica afegir pràcticament un **43%** al pressupost gestionat pel parc, que ha estat de **968.663,95 €**.

D'aquesta quantitat, **449.758,42 €** (un **46%**) corresponen al capítol 1 («Personal»). La resta són el **pressupost operatiu del parc, 518.905,53 €**, que és la suma dels capítols corresponents a «Despesa ordinària» (cap. 2), «Despeses financeres» (cap. 3), «Transferències» (cap. 4), «Inversions» (cap. 6), i «Transferències per a inversions» (cap. 7).

* Per tal de poder ajustar amb més precisió el cost real que implica la gestió de l'espai protegit, a partir de l'any 2017 s'ha tingut en compte el **cost repercutit** que representa el suport humà i material a la gestió i administració d'aquest parc per part dels serveis centrals de la Diputació de Barcelona. Fins ara, en alguns parcs, aquest cost no s'havia comptabilitzat, per raons de complexitat de càlcul, inherents a l'estructura comptable del pressupost d'aquesta corporació, cosa que dificultava el coneixement exacte de la repercussió als diversos espais de la XPN.

L'aplicació d'aquest cost repercutit al pressupost del parc, amb un criteri de repartiment que té en compte el conjunt de la XPN, permet obtenir una dada de «cost de gestió per hectàrea» de l'espai protegit, molt més acurada i equiparable als valors que s'utilitzen en altres espais naturals i en fòrums nacionals i internacionals, on se solen comparar aquest tipus d'indicadors.

Tot i així, cal tenir present que no deixa de ser una aproximació; ara bé, com es pot veure en les taules i gràfics següents, representa una quantitat global molt important que, en alguns parcs, pot arribar a incrementar en més d'un 50% el «pressupost del parc» tal com s'havia expressat en memòries anteriors.

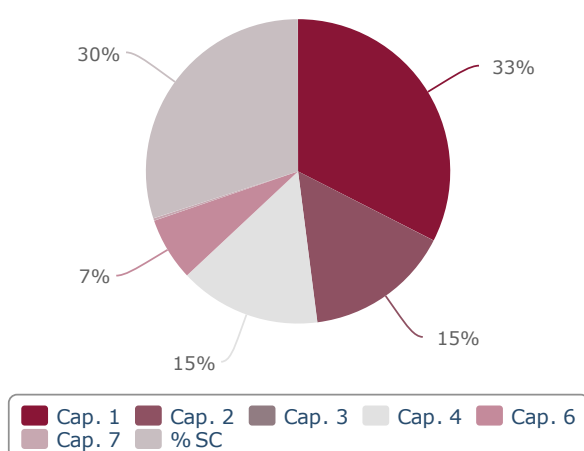
Per tot això, s'ha considerat oportú iniciar un gràfic d'evolució interanual del pressupost que comenci amb el del 2017. Si no, la comparació amb anys anteriors podria interpretar-se erròniament, per la diferència respecte de les xifres que es mostraven abans, en les quals no es computava aquest cost repercutit o, si més no, no es feia amb un criteri homogeni al conjunt de la XPN.

L'aplicació del nou criteri permet expressar amb més aproximació el pressupost «real» destinat a l'espai protegit. No obstant això, a tall de consulta, en les memòries anteriors del parc es poden trobar els pressupostos interanuals seguint els criteris anteriors.

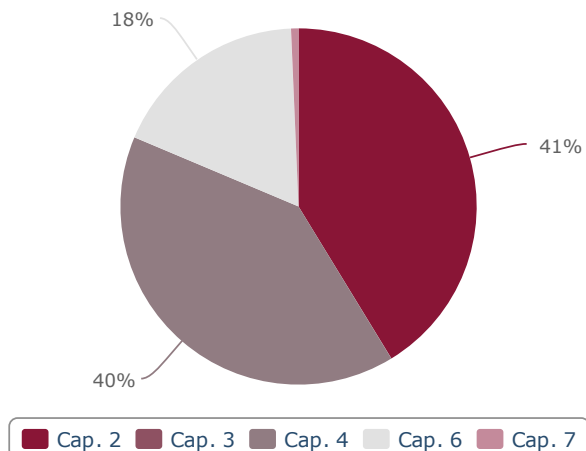
Distribució del pressupost total del parc (2021)

Concepte		Import (€)
Recursos humans del parc	Cap. 1	449.758,42
Despesa ordinària	Cap. 2	214.215,54
Despeses financeres	Cap. 3	0,00
Transferències ordinàries	Cap. 4	207.925,23
Inversions	Cap. 6	93.264,76
Transferències per a inversions	Cap. 7	3.500,00
Subtotal parc		968.663,95
Cost repercutit dels serveis centrals	% SC	414.945,27
Total		1.383.609,22
Suma de capítols 2 + 3 + 4 + 6 + 7	Operatiu	518.905,53

Distribució del pressupost total per conceptes (2021)

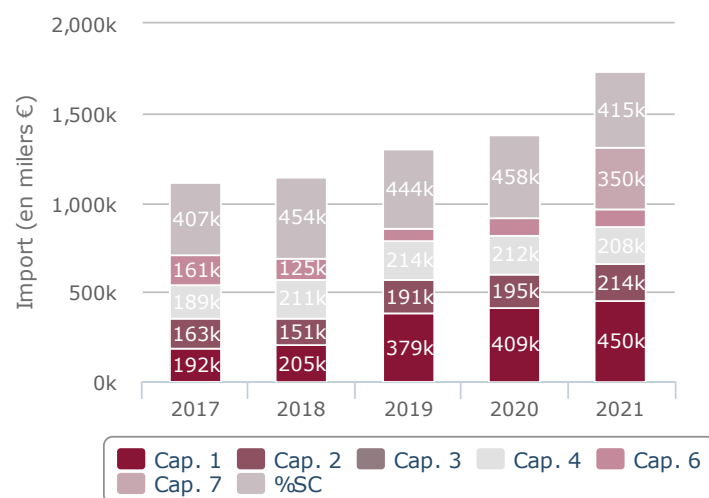
Distribució del pressupost operatiu per capítols (2021)

Evolució interanual

Any	Cap. 1	Cap. 2	Cap. 3	Cap. 4	Cap. 6	Cap. 7	%SC	TOTAL
2017	191.751,1	163.246,83	0,00	189.279,8	160.610,02	0,00	407.091,06	1.111.978,81
2018	204.980,59	151.236,11	0,00	210.901,09	125.188,15	0,00	453.848,32	1.146.154,26
2019	379.348,88	190.817,48	0,00	213.501,49	69.098,73	0,00	443.715,05	1.296.481,63
2020	409.375,88	195.413,91	0,00	211.511,73	103.878,71	0,00	458.266,63	1.378.446,86
2021	449.758,42	214.215,54	0,00	207.925,23	93.264,76	3.500,00	414.945,27	1.383.609,22

Evolució interanual del pressupost total per conceptes

Evolució interanual del pressupost operatiu

4. Principals activitats realitzades

El programa d'activitats

Anualment, sobre la base del **Pla d'Acció pel Mandat (PAM)**, dels objectius de gestió del parc, i tenint en compte les propostes dels ajuntaments i de les entitats, s'elabora una proposta de programa d'activitats per tal de preveure les actuacions que s'han d'executar durant l'any perquè es puguin assolir les determinacions del pla especial. Una vegada ha estat sotmesa a la consideració dels òrgans de gestió, i d'acord amb les disponibilitats pressupostàries, es prepara el programa d'activitats definitiu amb el mòdul «SIRGA» del SIGEP (vegeu l'apartat 4.4.2), que es tradueix en el **Pla d'Objectius i Actuacions (POA)** de l'any.

Podeu consultar [el PAM](#) i [el POA](#) del conjunt d'espais naturals de la XPN.

L'esquema general del POA permet agrupar les activitats anuals en quatre grans blocs conceptuals:

Documents de planificació de la gestió

Conservació del patrimoni natural i cultural

Fa referència a totes les actuacions adreçades a gestionar directament el territori, a redactar i executar plans de prevenció d'incendis, a aplicar les mesures destinades a la gestió activa del medi, a contribuir a la conservació del patrimoni natural i cultural, a mantenir el patrimoni públic i a fer el seguiment dels sistemes naturals.

Desenvolupament sostenible i benestar de la població local

Inclou el conjunt d'activitats relacionades amb el desenvolupament socioeconòmic i la millora de les condicions de vida de la població, mitjançant l'establiment de línies d'ajut tècnic i econòmic, i amb la creació i millora d'infraestructures i la prestació de serveis generals. També abraça les accions de caràcter cultural i social que pretenen cohesionar el teixit territorial i la població per mitjà de programes de caràcter cultural i social.

Ús públic i educació ambiental

Recull les actuacions relatives a la creació i el manteniment de la xarxa d'equipaments públics definida pel pla especial i a les tasques directament vinculades a l'ús públic, com ara els plans d'informació i les tasques de difusió, comunicació i publicacions. Aquest epígraf comprèn també un conjunt de propostes adreçades a fomentar el coneixement i el respecte envers el medi. Inclou actuacions que tenen com a objectiu potenciar el funcionament i la qualitat dels equipaments privats d'educació ambiental, així com programes destinats als escolars i al públic en general.

Activitats de coordinació i governança

Inclou les activitats relacionades amb la planificació, el control, el seguiment i l'avaluació de les activitats que es desenvolupen al parc i els aspectes organitzatius relacionats amb la direcció, la participació, l'organització i la formació de personal, l'adquisició de material i el subministrament de serveis, les tasques de representació i les relacions institucionals.

4.1. Conservació del patrimoni natural i cultural

4.1.1. Actuacions de conservació i millora d'hàbitats i recursos naturals

Actuacions enfocades a la conservació i la millora d'hàbitats i recursos naturals

Gestió de la població introduïda de tritó alpi (*Ichthyosaura alpestris*) a la bassa de la Processó

El 23 de juliol del 2021, el Grup de Recerca de l'Escola de la Natura de Parets del Vallès va realitzar una sortida nocturna de control de l'estat de la població, i el 30 de juliol es va realitzar la gestió de la població de la bassa, amb l'objectiu de reduir l'abundància de l'espècie introduïda *Ichthyosaura alpestris* i evitar-ne l'expansió pel territori i el possible desenvolupament de la seva descendència. Després de la gestió feta el 2020, aquest ha estat el segon any de gestió.

Les espècies introduïdes en hàbitats en els quals no es distribueixen naturalment generen un alt problema funcional de l'ecosistema perquè s'ha registrat que poden alterar l'abundància de les espècies autòctones al ser una espècie amb la qual competeixen per l'aliment i per l'ocupació de nínxol.

Gestió de la població introduïda de tritó alpi (*Ichthyosaura alpestris*) a la bassa de la Processó. Font: GRENP

Ichthyosaura alpestris és un urodel amb una àrea de distribució àmplia a Europa, amb poblacions disjunctes en la serralada Cantàbrica. No obstant això, altres investigadors han registrat algunes poblacions on l'espècie ha estat introduïda i arriben a suggerir que pot estar posant en perill l'estabilitat demogràfica dels amfibis autòctons.

Durant la detecció i captura d'*I. alpestris* també es van detectar espècies autòctones (larves d'*Alytes almogavarii*) que feien ús de la bassa; es va decidir tornar-les a deixar a la bassa tot i que es trobava en un estat molt avançat de dessecació i possiblement no tindrien temps per metamorfosar i sobreviure, però degut als antecedents de malalties descrites en aquest punt es va prendre aquesta decisió.

El dia 30 de juliol del 2021 es van trobar 10 exemplars d'*I. alpestris* (2 mascles, 1 femella i 7 larves) en la bassa. Les espècies autòctones (8 larves d'*Alytes almoigavarii*) van ser retornades a l'hàbitat.

El comportament de les espècies (a comparació dels altres anys) va ser poc previsible a causa de les variacions abruptes del clima i, per tant, de les característiques de l'entorn. Això va influir de manera negativa al projecte pel fet que genera una baixa captura d'exemplars adults, però la forta dessecació ha fet que junt amb la gestió, el reclutament de nous exemplars a la població hagi sigut nul.

El cost de les actuacions ha estat de 1.482,25 €.

Caldrà continuar la gestió de les poblacions de la bassa de la Processó un mínim de quatre anys més.

Gestió de la població introduïda de carpí daurat (*Carassius auratus*) a la bassa de reg del Llac

Els carpí daurat és una espècie invasora que viu en terraris i peixeres de particulars, però també s'està propagant en basses de la Xarxa de Parcs Naturals, fruit d'alliberaments per part de particulars. Aquests alliberaments domèstics d'espècies exòtiques tiren per terra anys de feina ambiental i recursos públics que es podrien destinar a la gestió i millora dels espais; són uns esforços econòmics que han crescut en els últims anys.

Davant la necessitat d'haver de fer uns treballs de millora en el dipòsit del reg conegut com el Llac, al febrer es va buidar el dipòsit i es va aprofitar per gestionar la població de carpí daurat de la bassa. Gràcies a la feina de l'Associació Protectora d'Animals Exòtics de Catalunya, en col·laboració amb el personal de manteniment i de guarderia del parc es van rescatar més de 200 carpins daurats de la bassa de manera que quan es va tornar a omplir la bassa no va quedar-hi cap carpí.

L'actuació no va tenir cap cost per al parc més enllà de la dedicació d'un matí de feina del personal.

Control i eliminació de l'eruga del boix (*Cydalima perspectalis*) a les tanques dels jardins

Un any més, d'ençà de l'arribada de la papallona del boix al parc el 2018, s'han seguit tractant les tanques de boix dels jardins amb *Bacillus thuringiensis*, un bacteri que afecta les larves de lepidòpters que s'alimenten dels boixos. La novetat d'aquest 2021 ha estat que, excepte el tractament fet per l'empresa Senplag el 19 d'agost, la resta de tractaments s'han fet amb mitjans propis, gràcies a l'adquisició d'una petita sulfatadora l'any anterior. El cost del tractament fet per l'empresa Senplag ha estat de 971,03 €.

Tractament de les tanques de boix dels jardins amb *Bacillus thuringiensis*.
Font: Arxiu XPN

Actuacions de control i erradicació de flora invasora

Aquest any ha aparegut una nova espècie de flora invasora al parc: es tracta del seneci del Cap (*Senecio inaequidens*), una planta herbàcia d'origen sud-africà, des d'on algunes llavors es van transportar involuntàriament a Europa. Amb el pas dels anys s'ha anat escampant amb força per moltes àrees del continent i enguany s'ha detectat per primera vegada al parc. La guarderia ha localitzat una vintena de plantes a la zona de la Rovira, aquest passat octubre. La mateixa guarderia ha procedit a arrencar-les i cremar-les per evitar-ne la dispersió.

Paral·lelament, els jardineros han seguit controlant amb mitjans propis la presència de rebrots de robínia (*Robinia pseudoacacia*) a la zona dels jardins i a l'entrada del parc.

Finalment, gràcies al conveni amb el Consorci del Ter, s'ha fet una acció de control d'ailants (*Ailanthus altissima*) a la riba dreta del riu Ter al seu pas per Montesquiu, concretament en un rodal a la font d'en Nando i en un altre a la sortida del nucli urbà aigües avall del riu. El cost d'aquesta acció ha ascendit a 2.957,83 € i s'ha finançat mitjançant el conveni.

Altres actuacions de conservació i millora d'hàbitats

Un any més, s'ha continuat fent una sega anual dels prats de dall de Sant Moí, que és la zona del parc que presentava millor qualitat segons la «Caracterització i avaluació de l'estat ecològic de les pastures del Parc del Castell de Montesquiu» (Ivet Caballé Cornellà, 2017). Aquesta sega s'ha fet amb mitjans propis el mes de març.

S'ha col·locat una malla i una fusta flotant a la bassa artificial de Planeses per evitar l'ofegament de fauna. És una bassa plastificada per a l'abeurament de les vaques.

A més d'aquestes accions, s'ha seguit restringint l'accés de vehicles motoritzats a la totalitat del parc, que només és permès als concessionaris d'activitats agràries, empreses de manteniment, usuaris dels horts del Carbur de Baix i del Centre de Formació Forestal de la Solana –per anar exclusivament a aquests equipaments–, i als guardes i treballadors del parc.

Pla de seguiment i recerca

Amb la voluntat de disposar d'un instrument per avaluar de manera continuada l'estat dels sistemes naturals, s'està duent a terme al parc, des de l'any 1996, un conjunt d'activitats de seguiment de forma estructurada dels diferents factors que intervenen en l'evolució del medi. L'any 2021, s'han realitzat els estudis i seguiments següents.

Pel que fa al canvi climàtic:

- Xarxa Fenològica de Catalunya (FENOCAT)
- Registre i tractament de les dades meteorològiques
- Adaptació dels boscos mixtos al canvi climàtic (Life Mix For Change)
- Adaptació dels sistemes agroforestals al canvi climàtic (Life Medacc)
- Millora de la biodiversitat en boscos madurs mediterranis (Life Biorgest)

Pel que fa a la fauna:

- Pla de gestió del cranc de riu i la custòdia dels hàbitats d'interès (Paisatges Vius)
- Programa de seguiment de les poblacions de senglar (temporada 2019/2020) (Minuartia)
- Els ocells al parc (SOCC, SYLVIA i rapinyaires diürns)
- Els petits mamífers (SEMICE, Museu de Ciències Naturals de Granollers)
- Seguiment de les poblacions de la invasió biològica de la papallona del boix (*Cydalima perspectalis*)
- El gat fer i la comunitat de carnívors (GNO)
- Seguiment dels amfibis a les basses (GRENPA)
- Macroinvertebrats aquàtics (CARIMED, Museu de Ciències Naturals de Granollers)
- Diagnosi de les poblacions de quiròpters
- Prospecció de la presència de liró gris (Museu de Ciències Naturals de Granollers)

Pel que fa a la flora:

- Seguiment estandarditzat de la flora amenaçada (SEFA)
- Millora ecològica dels prats i pastures (Universitat de Vic)
- Diagnosi de la flora invasora al tram fluvial del Ter (Life Alnus)

Pel que fa a altres seguiments:

- Seguiment de l'estat de les fonts naturals (Consell Comarcal d'Osona)

A l'annex I s'expliquen amb més detall els enfocaments i els resultats obtinguts en els estudis i treballs de seguiment més destacats.

Trobareu més informació al web [Conservació de la Biodiversitat](#) de la Xarxa de Parcs de la Diputació de Barcelona.

Exemplars de salamandra fotografiats durant el seguiment d'amfibis, a la tardor de 2021. Font: Arxiu XPN

4.1.2. Activitats de prevenció i gestió del territori

Pla de vigilància i prevenció d'incendis (campanya d'estiu)

La campanya del Pla d'Informació i Vigilància contra els Incendis Forestals (PVI) es duu a terme amb l'estreta col·laboració dels ajuntaments i les Agrupacions de Defensa Forestal (ADF). Podeu consultar la pàgina [«Informació general i documents tècnics» del web de l'Oficina Tècnica de Prevenció Municipal d'Incendis Forestals i Desenvolupament Agrari](#).

Les dades publicades a la memòria final de campanya del PVI fan referència a l'anàlisi de les accions de conscienciació, dissuasió d'infraccions, deteccions de situacions de risc, revisions d'infraestructures, protecció del medi ambient, atenció a la ciutadania i també a les relacionades amb la detecció i el seguiment d'incendis forestals de la campanya actual comparada amb les anteriors.

També es poden consultar, de forma oberta i configurable, les [accions dutes a terme durant tota la campanya per l'operatiu PVI](#).

Es poden configurar les consultes per comarca, per municipi, per agrupació de defensa forestal i per cada parc de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona.

El Parc del Castell de Montesquiu forma part de l'àmbit d'actuació del Pla d'Informació i Vigilància contra els Incendis Forestals (PVI). D'aquesta manera, es manté una bona coordinació amb les ADF i els ajuntaments en cas d'emergència; també es compta amb l'ajuda d'una unitat de vigilància en cas de necessitat. El personal del parc assisteix als *briefings* comarcals, que tenen lloc al Parc de Bombers de Vic durant la campanya d'incendis. Això permet estar al dia de tot el que passa i coordinar-se amb tots els equips d'emergències que en formen part, també ajudant en el que calgui. Sortosament, aquest any 2021 no hi ha hagut cap incendi ni conat d'incendi, ni al parc ni als seus voltants.

S'han seguit fent les tasques que preveu el Pla de Prevenció d'Incendis (PPI) per tal de garantir que els mitjans d'extinció tinguin una mobilitat ràpida i eficaç dins del parc en cas d'emergència. En aquest sentit, aquest any s'ha fet el manteniment de la plataforma i de la vegetació al camí del Serrat de les Planeses, amb un cost de 2.300 €, de manera que s'ha deixat el ferm i la secció de servei en perfectes condicions. També s'han mantingut les seccions de servei al voltant de la xarxa viària bàsica del parc, s'ha instal·lat un nou hidrant prop de la masia de Planeses i s'han senyalitzat tots els hidrants del parc.

Finalment, l'empresa Ordenació Forestal, SL ha fet treballs de manteniment de la vegetació en la zona d'influència de les bases dels suports de la línia AT Ripoll-Molí 45kv que transcorre pel parc.

Trobada entre els vigilants del Pla de Vigilància i Informació i la guarderia del parc. Font: Arxiu XPN

Gestió de les finques públiques

El Parc del Castell de Montesquiu inclou les masies següents: la Casanova, la Solana, Planeses, Sant Moí i les Codines. Els antics camps de conreu agrícola d'aquestes masies sumen un total de 70 ha, i s'han seguit mantenint i conservant. Al voltant del castell de Montesquiu també s'ha tingut una cura especial per mantenir la qualitat paisatgística de l'entorn i dels seus jardins.

Ramaderia

Pel manteniment de la qualitat paisatgística i per tal de potenciar l'activitat econòmica, s'ha continuat amb els dos contractes d'arrendament d'aprofitament de les finques públiques agràries per a pastures: el de la finca de les Codines, dedicada principalment a prats de dall i a la pastura de cavalls, i el de les finques de Planeses, la Solana i la Casanova, dedicades a la pastura d'un ramat de vaques llemosines. A finals d'any s'ha acabat la concessió de cinc anys i s'està en procés de treure una nova licitació.

També s'ha mantingut la petita explotació d'avi-ram (oques i ànecs, principalment) a la masia de Planeses.

Entrevista de la premsa comarcal al ramader concessionari de les pastures de Planeses. Font: Arxiu XPN

Silvicultura

El parc disposa d'un Pla Tècnic de Gestió i Millora Forestal redactat l'any 2001. Aquest pla estableix les tallades que s'han de fer anualment. Enguany, l'empresa Oriol Marcos ha estat l'adjudicatària de les actuacions de la unitat IVc, una pineda de pi roig de 9,27 ha amb objectiu productor de fusta. Les feines forestals s'han començat al desembre i es preveu que continuïn durant el 2022. S'hi fa aclarida selectiva escollint un arbre de futur cada 3,5 m, i es deixa una densitat de 507 pins per hectàrea amb l'eliminació dels pins que impedeixen més el desenvolupament de la capçada dels arbres escollits. Es preveu que s'obtinguin uns 47 m³ de fusta de pi per hectàrea.

Aprofitament tofoner

S'ha continuat fent el seguiment del conveni amb l'Agrupació de Tofonaires d'Osona. La tardor del 2021 no ha estat gens bona pel que fa a la producció de tòfona negra.

Pel que fa a la plantació de roures micorritzats, s'ha seguit desenvolupant correctament fins que, al desembre, la construcció del ramal d'enllaç a la C17 a Montesquiu, en direcció Ripoll, n'ha afectat una part. Abans de la construcció del ramal s'ha fet un inventari. El resultat és molt significatiu, ja que d'entre els 100 roures micorritzats, en queden 87 de vius, que es desenvolupen correctament, per tant hi ha hagut un 13% de baixes des de la plantació; en canvi, d'entre els 100 roures no micorritzats, en queden només 5 de vius, per tant, hi ha hagut un 95% de baixes.

Apicultura

S'ha continuat amb el petit aprofitament apícola de la finca, en règim de concessió. El concessionari s'ha ocupat de mantenir estassada de vegetació arbustiva la zona del coll de Planeses propera a l'arnera.

Caça

S'ha mantingut la col·laboració amb la Societat de Caçadors de Sant Quirze, Montesquiu i Sora, i s'han coordinat les batudes per tal de controlar la població de senglar al parc. S'ha posat un èmfasi especial

en la senyalització de les batudes, tant a la zona de Planeses i la Solana, com a Sant Moí i a la baga de les Codines.

Delimitació de la finca pública

Finalment, s'ha continuat amb la cerca de les fites de propietat, per establir el límit més precís de la propietat de la Diputació de Barcelona i, per tant, de l'àmbit del parc. Ja s'han localitzat les fites anti-gues i se n'han plantat de noves on cal reforçar la delimitació, de manera que ja està delimitat sobre terreny, de manera consensuada, el límit amb totes les finques. Tan sols falta plantar sobre el terreny dues fites de reforç al límit amb la Farga de Bebié.

Manteniment forestal i del patrimoni

El personal de manteniment i l'equip de jardineria del parc han continuat duent a terme tasques de caràcter general, com ara la neteja dels voltants de la xarxa viària, dels equipaments i dels llocs d'alta freqüentació; el manteniment de les infraestructures i instal·lacions d'ús públic; actuacions puntuals per tal de millorar l'acabat i la posada en marxa dels diversos projectes del parc, així com també treballs forestals.

A més a més, durant l'any 2021 s'han executat les actuacions que es relacionen tot seguit. En alguns casos s'ha contractat una empresa especialista, però en gran part s'han dut a terme amb mitjans propis.

- Refer la meitat oest del mur frontal de l'escenari natural dels jardins.
- Desemboscar tronc de les zones de pràctiques del CFFE la Solana.
- Buidar i netejar el dipòsit del Llac i canviar l'aixeta de sortida, que estava malmesa.
- Tancar la caseta del transformador a la quarta feixa d'aparcament, amb un cademat.
- Netejar els dipòsits d'aigua potable per part d'una empresa especialitzada.
- Netejar i enjardinar els entorns de la Casanova.
- Instal·lar una aixeta de pas a l'entrada de la caldera central de biomassa.
- Desbrossar la baixada fins on s'ha d'ubicar la nova passera dels horts.
- Desmantellar un circuit de bicicletes il·legal, sobre el Guitoner.
- Instal·lar una malla de seguretat a la tanca de fusta de la font del Roure.
- Instal·lar un endoll amb tapa davant l'escenari natural dels jardins.
- Substituir la bomba d'aigua espatllada del dipòsit d'aigua potable del Mig.
- Instal·lar un kioscap per excrements de gossos i una paperera a la font del Roure.
- Instal·lar un tub de drenatge d'aigua al trencant del coll de Planeses.
- Impermeabilitzar la cubeta del sortidor d'aigua de darrere el castell.
- Eliminar la bardissa i el filferro que feia de tanca a l'entrada de l'antic itinerari adaptat.
- Reparar la canalera del reg d'entrada als horts del Carbur de Baix.
- Canviar el comptador del pou de les Codines.
- Reparar la tanca protectora del pont del mirador de la Rovira.
- Netejar diversos petits abocaments de runa.
- Segar el pla del castell de Besora.
- Crear dos parterres per assegurar el gir de vehicles cap a la quarta feixa d'aparcament.
- Estassar els entorns dels dos antics forns de calç.
- Desmuntar la rampa malmesa d'accés a l'antic punt d'informació de l'aparcament.
- Instal·lar aixetes a la canonada d'aigua des del clorador fins a la Masoveria i la Casanova.
- Canviar la bomba del clorador del dipòsit d'aigua potable de la Casanova.
- Reparar la tanca delimitadora de l'estació meteorològica.

- Soldar el cos de la caldera de biomassa central per evitar pèrdues d'aigua.
- Segar l'herba al voltant de la bassa artificial de Planeses.
- Reparar l'aparell d'alarmes del clorador i reparar fallades a les boies.
- Reparar els topalls trencats a l'aparcament del Castell.
- Reforçar la il·luminació dels jardins del castell.
- Segar l'herba dels itineraris i seccions de servei de les pistes forestals.
- Estassar i desplaçar la tanca al límit amb la Coromina, a l'alçada de la font del Roure.
- Muntar un pas de zig-zag a la pista del Castell al pla de Revell, al límit amb la Coromina.
- Reparar el broc de la font del Roure després d'un petit acte vandàlic.
- Reparar i substituir travesses i tanques de fusta a l'antic itinerari adaptat.
- Manteniment de les canyes del filtre biològic d'aigües residuals del castell, Masoveria i Casanova.

Reforç de la il·luminació dels jardins del castell. Font: Arxiu XPN

4.2. Desenvolupament sostenible i benestar de la població local

4.2.1. Polítiques de foment agrícola, forestal, de serveis i cultural

Subvencions

El pla especial estableix, entre els seus objectius, compatibilitzar la protecció amb el desenvolupament social, econòmic i cultural de la població de l'àrea d'aplicació del pla. Amb aquesta finalitat, la Diputació de Barcelona té sis línies bàsiques d'ajut, que es regeixen per les bases publicades oficialment.

El 2021 no s'ha tramitat la convocatòria de les subvencions d'ajuts a particulars per actuacions durant aquest exercici, tal com s'havia fet fins ara. Es va mirar d'evitar aquesta decisió fins al darrer moment, però l'alteració de terminis administratius habituals, ja de per si dilatats, provocada per l'evolució de la pandèmia de la COVID-19, ho van fer del tot inviable. Les subvencions a particulars que s'havien d'atorgar el 2020 no van poder ser resoltes fins al desembre, i la resolució es va comunicar als interessats a finals d'aquell mes. Per tant, les actuacions que han estat objecte de subvenció el 2020 s'ha dut a terme, en la seva quasi totalitat, al llarg d'aquest 2021.

La gestió tant tècnica com administrativa d'aquests d'expedients s'ha complicat cada vegada més. En la seva tramitació se solapava l'obertura del període de tramitació d'una convocatòria amb els terminis de resolució de l'anterior, un fet que podia allargar tot el procés prop de dos anys naturals.

Aquest desajust, que la COVID-19 no ha fet més que refermar, van conduir la Gerència de Serveis d'Espais Naturals a prendre la decisió que, enguany, era millor no procedir amb una nova línia de subvencions per actuacions durant el 2021. Per contra, de cara al 2022 es proposarà un augment del pressupost dedicat a aquests ajuts per pal·liar, així, els efectes de la no convocatòria d'enguany. A més, s'eliminarà la restricció que impedia poder demanar una subvenció si se n'havia sol·licitat una altra l'any anterior.

També les bases de les convocatòries de subvencions futures tindran una modificació important, que afecta la durada de l'execució de l'activitat subvencionada. Si fins ara el termini d'execució era d'un any i mig o quasi dos, en la nova convocatòria passarà a ser de només un any natural. Això motiva que la convocatòria que va sortir a finals del mes d'abril del 2021 (el termini d'acceptació de sol·licituds de la qual va acabar a finals de juny) fos resolta a finals de desembre. A partir d'aleshores hi haurà un període d'execució de les obres i actuacions aprovades, que serà del 2 de gener del 2022 fins al 31 de desembre del 2022. El període de justificació ulterior serà del 2 de gener al 31 de març del 2023. Successivament, s'obrirà cada any una nova convocatòria amb un calendari d'execució semblant.

Podeu consultar les [bases de la convocatòria](#).

Les activitats que actualment poden ser objecte d'ajut són les següents:

- Activitats forestals (AF)
- Activitats agrícoles i ramaderes (AR)
- Instal·lació de calderes i estufes de biomassa (BM)
- Entitats culturals, cíviques i esportives (EC)
- Empreses de serveis (ES)
- Millora dels habitatges i restauració del patrimoni arquitectònic (HP)

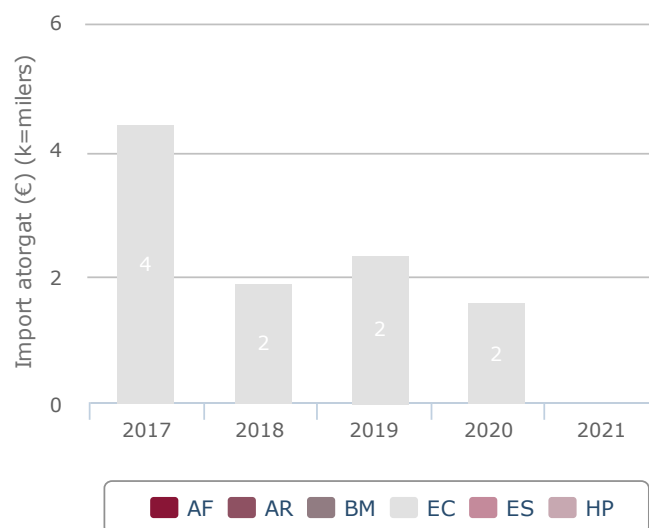
En aquest quadre es pot observar la distribució de les subvencions atorgades per línia (nombre i imports concedits enguany), així com també l'evolució en els darrers anys.

Distribució de les subvencions sol·licitades i atorgades per línia (2021)

Línia d'ajut	Sol·licitades		Concedides		% Atorgament	
	Nombre	Import (€)	Nombre	Import (€)	% Nombre	% Import
AF	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
AR	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
BM	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
EC	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
ES	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
HP	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Total general	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00

Evolució interanual de l'import atorgat

Línia	2017	2018	2019	2020	2021
AF	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
AR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BM	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
EC	4.380,00	1.872,00	2.310,00	1.574,64	0,00
ES	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
HP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Total general	4.380,00	1.872,00	2.310,00	1.574,64	0,00

Viu el parc

Viu el parc. Informació general

Durant l'any 2021 es va continuar desenvolupant aquest programa de caire lúdico cultural a 10 dels 12 espais protegits de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona, encara marcat per l'impacte de les mesures de la pandèmia post COVID-19 i les mesures de contenció del virus.

Recordem que el programa es divideix en tres eixos principals. El **primer eix**, un bloc d'activitats (teatre, música, dansa, conferències, espectacles infantils, etc.) ofertes directament per la Diputació de Barcelona als diferents municipis del parc i que es realitzen en indrets o equipaments proposats pels mateixos ajuntaments.

El **segon eix**, un seguit d'activitats d'abast més general que es realitzen dins l'àmbit del parc: Matinal al parc, fira d'artesans, Nit d'estels, Poesia als parcs, concursos de fotografia, etc.

Finalment, hi ha un **tercer eix**, el «**Viu el parc a l'escola**», adreçat als nens i nenes de cinquè de primària de les escoles de cada parc. El contingut d'aquest tercer eix es presenta a l'**apartat 3.2.** d'aquesta memòria.

Cal dir que el programa es duu a terme des de l'any 1992. La primera edició va tenir lloc a Sant Llorenç del Munt i l'Obac, i des d'aleshores s'hi han anat afegint la resta d'espais protegits. En els primers anys es va comptar amb el suport tècnic i econòmic de l'Oficina de Difusió Artística de l'Àrea de Cultura, fins l'any 2000. En el seu format actual, el programa pot implicar la participació (bé en actes centrals, municipals o en el programa escolar) de 86 municipis dels 100 que abasta la Xarxa de Parcs Naturals.

El programa està dividit en dos lots corresponents al vessant artístic i cultural (Lot 1) i al programa pedagògic (Lot 2). D'ençà el juliol de 2017, i fins el mateix mes de 2021, el programa està gestionat per les empreses FUSIC (Lot 1) i CIMA (Lot 2) que ho fan conjuntament amb un *pool* d'empreses d'educació ambiental: Aprèn, Quatre Passes i Origenatura. Val a dir que, a banda de la divisió en lots, el programa va poder recuperar el 2017 els actes a tots els municipis dels parcs implicats, ja que així ho requerien els plecs de condicions establerts pel concurs. Així, doncs, tots els municipis que ho han volgut, han gaudit d'algun acte cultural o artístic, tot i que eren de format petit.

El 2021 el pressupost total del programa ha estat de 203.696 €. Aquesta xifra inclou tot el pressupost que hi va destinar la Diputació de Barcelona, que és la suma del pressupost de la Gerència de Serveis d'Espais Naturals gestionat pels dos concessionaris (Lot 1 gestionat per FUSIC, 105.000 €; Lot 2, gestionat per CIMA [80.000 €]); més el suport dels consorcis (enguany, només el de Guàrdies-Savassona [1.139,82 €]); i els costos de la difusió del programa (17.556,07 €), tant en suport paper com digital, que també inclou les agendes escolars del parc del Montseny i de Montesquiu.

En el conjunt dels parcs, el programa Viu el parc durant el 2021 va poder programar un total de 151 actes, i va recuperar una normalitat que la COVID-19 va alterar el 2020. El total d'assistents als actes va ser de 5.906 persones (2.592 en els actes centrals i 2.954 en els actes als municipis), unes xifres que recuperen la tendència d'edicions anteriors. En aquests totals s'hi afegixen els actes i assistents dels cicles Poesia als parcs, Parcs en concert i Òpera als parcs, que se sumen al programa cultural Viu el parc.

Cal indicar que el programa disposa d'un **web propi** que gestiona FUSIC, on es poden consultar totes les actuacions previstes en el calendari; tant els actes centrals com les actuacions als municipis. Durant el 2021, el **web «Viu el parc»** artístic ha tingut 23.502 visites de 5.406 seguidors, especialment en els mesos de maig-juny i octubre-novembre. El Facebook del programa tenia 2.820 seguidors i, el Twitter, 1.632. El 2022 aquestes dues xarxes seran substituïdes per un compte a Instagram.

Juny-octubre 2021

Des del curs escolar 2017-2018, el programa escolar compta amb un [web propi](#) i un blog on poden participar les escoles, gestionats pel concessionari CIMA.

Si bé normalment la segona fase reuneix les escoles dels municipis del parc per fer activitats plegades, aquest 2021 s'ha optat per celebrar les festes de manera individualitzada per a cada escola per minimitzar el risc de transmissió de la COVID-19. En aquest sentit, les activitats s'han realitzat els dies 27 d'abril, i el 26 i 27 de maig en els entorns del castell, i han aplegat 62 infants de tres escoles dels municipis de Santa Maria de Besora, Sant Quirze de Besora i Vidrà. Durant la jornada festiva del Parc del Castell de Montesquiu es fan quatre activitats ludicoformatives amb formats diversos que es realitzen a l'entorn del castell i els seus jardins i que permeten conèixer als infants la flora, la fauna i la història d'aquest espai tan emblemàtic, tot de la mà d'educadors ambientals de l'empresa Aprèn.

L'alumnat participant ha rebut el llibre *La Xara i el Pau i el castell màgic*.

D'altra banda, el programa escolar de Montesquiu compta amb la realització d'una agenda escolar que els alumnes de cinquè elaboren durant el curs i que serveix per al curs següent (2021-2022). La temàtica d'aquest curs gira entorn de les vivències i efectes de la pandèmia de la COVID-19.

Pressupost global del programa Viu el parc (2021)

Concepte	Import
Matinals i actes centrals	48.710,06 €
Activitats locals	24.624,00 €
Programa escolar (CIMA)	80.000,00 €
Coordinació, assistència tècnica i gestió (FUSIC)	32.805,76 €
Costos de difusió, publicitat i impressió (*)	17.556,07 €
Total	203.695,89 €

(*) Inclou els costos corresponents a la coordinació, disseny i impressió de l'agenda escolar.

Resum del programa Viu el parc al Parc del Castell de Montesquiu (2021)

Edició	25a
Municipis participants / Municipis del parc	5 / 5
Actuacions als municipis (de les 8 programades)	6
Actes centrals	5
Actuacions als actes centrals	11
Total d'actuacions al programa	17
Assistents als actes organitzats als municipis	270
Assistents als actes centrals	494
Total assistents als actes organitzats per la Diputació	764
Festes escolars (nombre de dies)	3
Escoles participants	3
Aules	5
Alumnes participants	62
Pressupost Viu el parc artístic	12.267,72 €
Pressupost Viu el parc a l'escola	1.137,40 €
Costos difusió (cartells i agenda escolar)	6.536,10 €

Per a més informació de tot el programa, podeu consultar la [pàgina web del Viu el parc](#).

Viu el parc artístic

La **vint-i-cinquena edició** del programa Viu el parc al Parc del Castell de Montesquiu es va realitzar des de l'1 de juny al 30 d'octubre de 2021. Enguany, tots els actes programats s'han pogut dur a terme amb les prevencions que els protocols de la COVID-19 marcaven (inscripció prèvia, limitació d'aforaments, ús de mascareta i hidrogel). Només es va suspendre un acte per raons meteorològiques a Santa Maria de Besora i es va reprogramar l'actuació **La capsula dels sentits**, que es feia per primer cop en aquest parc.

Per a l'organització del programa, es va fer una **reunió virtual** amb els ajuntaments del parc el dijous 10 de març.

Dins els actes centrals, la **Matinal al parc** es va celebrar, com és habitual, als jardins del castell de Montesquiu, amb una jornada de portes obertes al castell i va comptar amb diversos tallers familiars i un espectacle final entorn del món de la màgia. La Matinal inclou el **24è Ral·li fotogràfic del Parc del Castell de Montesquiu** que enguany es va poder fer de forma presencial, però amb una participació més baixa que l'any anterior (26 inscrits i 78 fotografies rebudes). El ral·li coincidí amb un altre de semblant que es va fer el dia anterior a Sant Joan de les Abadesses, d'aquí la baixa participació. Dels actes centrals destaquem també la **Nit d'estels** a Montesquiu (el 17 de juliol), amb uns 30 assistents; i un nou recital del cicle **Parcs en concert**, el 17 d'octubre, inclòs en el repertori del cicle «Notes a la Cabanya» que cada tardor organitza el Consorci de la Vall del Ges, Oís i Bisaura, amb l'actuació de Ferran Savall i Momi Maiga, i el poeta Guim Valls com a artista convidat. Finalment, dins el programa **Poesia als parcs. Lletres i paisatges**, el dissabte 23 d'octubre va tenir lloc el recital «Nunavut», amb Silvie Rothkovic i Jan Garrido. El recital va aplegar uns 50 assistents i s'emmarca també en el cicle «Notes a la Cabanya».

En total es van fer 11 actes (cinc centrals i sis en els municipis), amb una total **17 actuacions** i una participació de **764 assistents** (494 en actes centrals i 270 en actes locals).

Resum del programa Viu el parc artístic al Parc del Castell de Montesquiu 2021

Data	Acte	Població	Actuacions	Assistents
Actes centrals			11	494
06.06.2021	Matinal al parc	Montesquiu	5	250
06.06.2021	Ral·li fotogràfic	Montesquiu	1	26
17.07.2021	Nit d'estels	Montesquiu	1	32
17.10.2021	Parcs en concert	Montesquiu	2	136
23.10.2021	Poesia als parcs	Montesquiu	2	50
Actes locals			6	270
14.08.2021	En clau de tres	Vidrà	1	40
13.10.2021	La capsula dels sentits	Vidrà	1	20
04.09.2021	Trescant	Santa Maria de Besora	1	120
11.09.2021	Celtic Groove - Música celta	Sora	1	30
03.10.2021	Dos x Quatre - Coral a cappella (cancel·lat)	Santa Maria de Besora	1	0
24.10.2021	Celtic Groove - Música celta	Montesquiu	1	60
Total			17	764

Poesia als parcs

El cicle **Poesia als parcs** és una iniciativa que s'emmarca dins el programa cultural «**Viu el parc**» de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. Fins l'any 2020, el programa comptava amb el suport econòmic de la **Institució de Lletres Catalanes**, que assumia el cost del catxet dels poetes participants. Enguany, la Diputació de Barcelona assumeix la totalitat de despeses del programa (programació, coordinació, materials de difusió, assistència tècnica, filmació en vídeo i catxet dels poetes).

La present edició, desenvolupada entre els mesos de maig i novembre de 2021, ha estat la setzena. L'edició ha estat condicionada per un escenari postpandèmic que ha modificat les dinàmiques de producció i consum cultural, tant pel que fa a l'assistència de públic com pels requeriments en l'organització. Finalment s'han pogut realitzar els quinze recitals previstos en un inici, tot i les incidències relacionades amb la COVID-19. Enguany hi han participat el Parc de la Serralada de Marina (29 de maig), el Parc Natural de la Serra de Collserola (6 de juny), el Parc Natural de l'Alt Pirineu (19 i 20 de juny), el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac (3 de juliol), el Parc Natural i Reserva de la Biosfera del Montseny (17 de juliol), el Parc Nacional de l'Illa de l'Alsina (26 d'agost) i Parc de Port del Comte (27 d'agost) a Sardanya, el Parc Natural de la Serra de Montserrat (26 de setembre), l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona (2 d'octubre), el Parc del Montnegre i el Corredor (12 d'octubre), el Parc del Castell de Montesquiu (23 d'octubre), el Parc del Garraf (24 d'octubre), el Parc del Foix (6 de novembre) i el Parc de la Serralada Litoral (14 de novembre). El cicle es pot consultar al [web del programa](#).

Així mateix, enguany el cicle va tenir un acte inaugural de presentació del programa realitzat el dia 27 de maig al Parc de la Ciutadella de Barcelona, on es va portar a terme un itinerari poètic pels jardins amb la presència de les poetes Juana Dolores, Anna Gas, Laia Maldonado, Paula S. Piedad i Laura Torres.

Seguint amb la iniciativa impulsada en les darreres edicions, enguany el cicle s'ha sumat a la celebració de la commemoració literària de la Generalitat de Catalunya: l'Any Felícia Fuster. Aquesta col·laboració s'ha traduït en la presència de la figura i l'obra de la poeta de la Barceloneta en un recital a la seva ciutat, concretament al Parc Natural de la Serra de Collserola, amb l'espectacle «T'obro la meua veu sota dels núvols» amb les poetes Tònia Passola i Marta Pérez Sierra, la ballarina Aida González i l'acompanyament musical de Valeria Feigan.

Per al disseny i desenvolupament de la proposta, s'ha comptat amb les aliances i complicitats dels diferents territoris implicats. En aquest sentit, hi ha hagut una estreta col·laboració amb les diferents entitats culturals que s'anomenen a continuació: la Fundació Jacint Verdaguer a Folgueroles; el Centre Quim Soler, la literatura i el vi del Priorat; el Centre d'Art i Natura de Farrera; l'Obra Cultural de l'Alguer i el MUHBA Vil·la Joana de Barcelona, així com amb la coordinació amb els ajuntaments dels municipis on han tingut lloc els diferents recitals.

Per últim, amb la voluntat de posar en diàleg la poesia amb altres disciplines artístiques, el cicle ha comptat amb la participació del músics Pol Padrós (trompeta), Aida González (ballarina), Valeria Feigan (multiinstrumentista), Xavi Lloses (piano), Xavier Soler (piano), Pau Roget (cantautor), Biel Colomer (teclats i guitarra), Sandrine Robilliard (violoncel), Bru Ferri (piano), el Cor Lutiana (coral), Jan Garrido (guitarra i veu), Sara Fontán (violí) i Gerard Avellaneda (baix).

En total, enguany han participat al cicle vint-i-tres poetes, una companyia teatral, onze músics, dos cantautors i una ballarina contemporània, i als espectacles presencials hi ha assistit un total de 798 persones.

El cost total del programa ascendeix a 26.194,76 €, que contemplen la filmació i edició de vídeos de 13 recitals (9.498,50 €) –visibles al [canal de YouTube del programa](#)–, els costos de l'edició del material gràfic i els costos de gestió. Tots els recitals del programa s'enregistren i es poden veure al canal de YouTube, que enguany ha tingut 56.944 visualitzacions.

Els recitals de Poesia als parcs es filmen en vídeo, i els poemes recitats es poden veure i escoltar a internet, a la pàgina web de la Xarxa de Parcs Naturals i al corresponent [canal de YouTube del programa](#).

Podeu consultar les [memòries de les diverses edicions](#) (al final de la pàgina).

La poeta Silvie Rothkovic i el músic Jan Garrido es donen la mà amb Nunavut, un paisatge poèticomusical que es va presentar el dissabte 23 d'octubre al vespre dins Poesia als parcs. Lletres i paisatges. L'actuació va tenir lloc a la Cabanya del Castell del Parc del Castell de Montesquiu en el marc també del cicle Notes a la Cabanya.

La **Cabanya del Castell** de Montesquiu es va convertir per una nit en un refugi iglú on van sonar els versos i les cançons de **Nunavut**, la proposta artística creada per la poeta Silvie Rothkovic i el músic Jan Garrido, cantant de la formació Xiula.

El públic que va omplir la Cabanya del Castell va gaudir del viatge al paratge imaginàriament nòrdic que proposa Nunavut: un díptic poètic i musical que mostra, per una banda, la proposta musical que Jan Garrido ha configurat tot viatjant per l'univers poètic de Rothkovic, i per l'altra, el mateix poemari, el punt neuràlgic de l'aventura: *Als llacs* (LaBreu, 2021). Ambdues obres uneixen rutes i acaben configurant un llibre físic amb 11 paisatges sonors, imatges, poesia i textos complementaris que es tradueix en un concert deliciós.

Hotel Iglú és el títol de l'àlbum que Nunavut va presentar i en ell s'hi explica la història de l'explorador Peter Freuchen. Aquest queda atrapat en un iglú envoltat de llops i així comença un viatge ben especial en què s'enfrontarà a laberints personals i a somnis que sempre tornen. Un viatge fosc a un paisatge fred i nòrdic en el qual la música i la poesia cerquen el refugi on escalfar-se.

L'actuació es va emmarcar en dos cicles que, per a l'ocasió, conflueixen i programen plegats: el programa **Notes a la Cabanya**, organitzat des del Parc del Castell de Montesquiu i que, enguany, ha acompanyat artistes com Ferran Savall i Momi Maiga, Leftsiders, Coloma Bertran i Arnau Tordera o la formació TresCant; i el cicle **Poesia als parcs. Lletres i paisatges**, que ja enfila la recta final de la seva setzena edició arreu dels parcs de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona i d'altres com el Parc Natural de l'Alt Pirineu o el Parc Natural de la Serra de Montsant i la ciutat de l'Alguer.

Aquest espectacle es va emmarcar en el cicle Notes a la Cabanya, que enguany celebrava la seva cinquena edició i que promouen conjuntament el **Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura** i el Parc del Castell de Montesquiu. El recital va aplegar uns 50 assistents.

Nunavut, a la Cabanya del Castell de Montesquiu. Font: Tramoia Produccions Culturals

Parcs en concert

Parcs en concert és un cicle musical anual que es desenvolupa als parcs i espais naturals protegits de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona.

Anomenat anteriorment Música als parcs, aquest cicle presenta un seguit de propostes musicals de gran qualitat en què la música entra en diàleg amb l'entorn natural. Concerts a l'aire lliure i propostes artístiques que transiten per estils diversos, des de la música d'autor al folk, el pop i la cançó mediterrània i d'arrel.

El programa **Parcs en concert** acull tant actuacions musicals com recitals poètics acompanyats de música, tot convertint-se en un espai de transversalitat artística. Un cicle en què la veu humana és la protagonista principal. La part més natural dels instruments acompanya a conèixer pinedes i vinyes, rouredes, fagedes i alzinars. Concerts enmig d'escenaris únics, els espais naturals i patrimonials que configuren la nostra geografia, una geografia humana i natural enllaçada per la música.

El cicle **Parcs en concert** té com a finalitats:

1. Dinamitzar i promoure el patrimoni musical i poètic català.
2. Afavorir la creació artística i la difusió i visibilització de músics catalans i de qualitat.
3. Dinamitzar culturalment els diversos municipis en els quals el cicle de concerts té incidència tot afavorint la descentralització cultural.
4. Promoure el diàleg intercultural a través dels llenguatges artístics i, particularment, de la música.
5. Promoure l'economia local i de proximitat dels territoris que configuren la Xarxa de Parcs Naturals tot col·laborant amb el programa Parc a taula.
6. Divulgar i fer pedagogia entorn del valor de la preservació i el respecte dels àmbits i espais naturals.
7. Promoure el coneixement de la nostra cultura a través del patrimoni natural, cultural i paisatgístic present a la Xarxa de Parcs Naturals.

Podeu consultar tota la informació del programa [Parcs en concert](#).

Ferran Savall i Momi Maiga van ser els protagonistes d'un concert inèdit ofert dins el cicle Parcs en concert que organitzà la Xarxa de Parcs Naturals el diumenge 17 d'octubre als jardins del castell de Montesquiu. Ambdós músics, de reconeguda trajectòria, van preparar específicament per a aquest cicle una nova proposta musical. La vetllada va ser presentada per Guim Valls, poeta convidat, i va comptar amb l'assistència de 175 persones.

Momi Maiga i Ferran Savall durant el concert als jardins del castell de Montesquiu. Font: Joan Solé

Celebrant l'aixecament de les mesures de contenció de la COVID-19, el diumenge 17 d'octubre al migdia el cantautor Ferran Savall juntament amb el músic senegalès Momi Maiga van oferir al públic en el marc del cicle **Parcs en concert** una selecció de cançons que transitaven des de la música tradicional catalana fins a les peces de tradició africana a més de nombroses improvisacions a la veu, la guitarra i la kora. Les 175 persones que es van aplegar als jardins del castell de Montesquiú, al Parc del Castell de Montesquiú, van poder gaudir d'un excel·lent concert a l'aire lliure maridat per productors de proximitat com Imchy Cervesa Artesanal, de Cabrera de Mar, i el Celler Talcomraja, d'Arenys de Munt.

Abans del concert de Savall i Maiga, el poeta Guim Valls va oferir un recital de la seva obra que, recollida majoritàriament en els poemaris *Pitó* (Edicions Poncianes, 2020) i *La mà dins la roda* (Viena, 2017), ha estat premiada amb el Premi de poesia Martí Dot. El concert va anar acompanyat de visites guiades i comentades al castell de Montesquiú.

Parc a taula

Parc a taula és un programa de desenvolupament econòmic promogut per la Diputació de Barcelona que pretén destacar (mitjançant la gastronomia, la producció artesanal i la viticultura de proximitat i de qualitat) els valors naturals, culturals i paisatgístics dels nostres parcs.

Aquest programa està pensat com un projecte transversal de la Xarxa de Parcs Naturals. Actualment hi participen nou parcs: Parc del Garraf, Parc d'Olèrdola, Parc del Foix, Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, Parc de la Serralada Litoral, Parc del Montnegre i el Corredor, Parc de la Serralada de Marina, Parc del Castell de Montesquiú i Parc Natural del Montseny.

El programa ha continuat desenvolupant el seu [web](#) i el compte d'[Instagram](#). Amb el Parc a taula es vol afavorir el desenvolupament econòmic sostenible, la biodiversitat i el reforç de la identitat local.

Els membres de Parc a taula reben una carta d'adhesió i compromís que atorga la Diputació de Barcelona, que acredita l'acompliment dels requisits del programa i que identifica el titular com a mereixedor de la distinció.

El programa Parc a taula desenvolupa activitats paral·leles, com ara degustacions, sessions de treball i formació i capacitació adreçada als adherits, rutes enogastronòmiques i la participació en mercats. S'entén, doncs, Parc a taula com un instrument per donar a conèixer els parcs de la Diputació de Barcelona al públic general per mitjà dels productes de qualitat i de proximitat dels productors i elaboradors artesans alimentaris que treballen a l'àrea d'influència d'aquests territoris.

Podeu consultar el resum de la [memòria anual d'activitats](#).

Relació d'establiments adherits (2021)

Tipus	Nom	Municipi
Allotjaments	Casa rural Can Cisquet	Santa Maria de Besora
	Escola de Natura les codines	Montesquiú
	Hotel Sant Quirze de Besora	Sant Quirze de Besora
	La Masia Sora	Sora
	La Rania de Can Freixas	Vidrà
Establiments i elaboradors	Carns i Embotits Collfred	Vidrà
	El Serradet	Sora
	Embotits Can Pedret	Sant Quirze de Besora
	Fleca de Vidrà	Vidrà
	Forn Ca l'Agnès	Montesquiú
	Ratafia Bosch	Sant Quirze de Besora

Tipus	Nom	Municipi
Restaurants	Bar Restaurant Musical Tse Tse	Torelló
	Braseria Restaurant el Triangle	Torelló
	Cal Pagès	Torelló
	Casanova del Castell	Montesquiu
	El Bistrot del Firal	Torelló
	Hostal Serrasolsas «La Creu de l'Arc»	Vidrà
	La Rectoria d'Orís Restaurant	Orís
	L'Olla dels experiments	Torelló
	Pizzeria Can Zeppelins	Torelló
	Restaurant Ca la Càndida	Sant Quirze de Besora
	Restaurant Cal Jutge	Orís
	Restaurant Cal Nunci	Sant Vicenç de Torelló
	Restaurant El Serradet	Sora
	Restaurant L'Auró	Orís
	Restaurant Way	Sant Quirze de Besora

Experiències Parc a taula

En el marc del programa s'ha fet un recull d'**Experiències Parc a taula** que ens endinsen a viure la gastronomia, a conèixer els productors que viuen i produeixen dins la Xarxa de Parcs Naturals i a visitar els seus establiments, que amb la seva feina contribueixen al desenvolupament econòmic i rural del país.

Les Experiències Parc a taula contribueixen a donar valor al territori amb la participació activa de les persones que hi viuen, les que treballen la terra i les que la coneixen, així com de les que elaboren els plats que podem tastar i les que ens ofereixen allotjament.

Podeu consultar la guia [Experiències Parc a taula](#).

4.2.2. Infraestructures i serveis generals

Manteniment de la xarxa viària

A fi de contribuir al desenvolupament bàsic de l'activitat econòmica de la població a l'entorn del parc, se segueix una política de col·laboració amb els ajuntaments per a la millora dels serveis bàsics i de les infraestructures, especialment la xarxa viària dins l'àmbit de l'espai protegit. Per aquest motiu s'ha incidit en el manteniment dels camins.

Dins l'àmbit del parc també es té cura del manteniment de la xarxa de distribució d'aigua als equipaments i a les masies, de la recollida d'escombraries, del sanejament de les aigües residuals, així com del manteniment de les calderes de biomassa instal·lades i les corresponents xarxes de calor.

Millora general de la xarxa viària

Els diferents episodis d'aiguats ocorreguts al parc han provocat nombrosos desperfectes en el ferm de la major part dels camins de circulació rodada del parc. Enguany s'ha fet una feina molt important en aquest sentit, de manera que s'ha millorat el ferm, mitjançant una anivellació, un engravat i una compactació en 12 km de pistes. L'adjudicatari de les obres ha estat l'empresa Josep Vilanova S.A. La inversió total ha estat de 26.615,26 €.

Altres treballs de manteniment de la xarxa viària

A més de la millora general descrita a l'apartat anterior, s'han retirat algunes esllavissades a la carretera d'accés al parc des de Montesquiú, s'han netejat i tapat arquetes dels camins, s'ha modificat la tanca i el revolt de la caldera de biomassa per facilitar el gir dels camions, s'ha allargat el muret del revolt del mirador de Montesquiú, s'ha formigonat la part exterior d'aquest revolt i s'ha reparat la cadena de pas de vehicles a Planeses.

D'entre aquestes actuacions, l'única que s'ha contractat externament ha estat la millora del revolt del Mirador de Montesquiú, a càrrec de l'empresa Volexor S.L., amb un cost per al parc de 5.755,72 €.

Treballs de millora de la xarxa viària bàsica del parc. Font: Arxiu XPN

Senyalització

Nous plafons informatius

S'ha realitzat un plafó informatiu sobre el Castell de Besora i el seu conjunt. El plafó s'ha treballat amb la Fundació Conjunt Monumental Castell de Besora i està ubicat a dalt del pla on es troba el castell.

Plafó informatiu del Castell de Besora

Senyalització viària

Pel que fa a la senyalització de pistes i carreteres, s'han instal·lat aquestes noves senyals:

- Un senyal de limitació de velocitat a 30 km/h a les Codines.
- Un senyal de pàrquing a la Devesa de les Codines.
- Un senyal de prohibició de parar i estacionar al revolt del mirador de Montesquiu, a l'entrada del parc.
- Sis senyals d'hidrant.

Gestió de residus i recollida d'escombraries

Aquest 2021 s'ha signat un nou conveni de col·laboració amb l'ajuntament de Montesquiu per donar continuïtat al conveni que els últims anys ha servit per a la prestació d'aquest servei en els sectors més visitats del parc. Aquest nou conveni entrarà en vigor a 1 de gener de 2022. Fins a l'any 2021 ha estat vigent el conveni anterior.

Al parc es duu a terme un itinerari de recollida selectiva que passa pels punts següents:

- Aparcament del Castell
- Aparcament de la Masoveria
- Aparcament de la Casanova
- Aparcament de les Codines

Contenidors de recollida selectiva a l'aparcament del Castell.
Font: Arxiu XPN

- Deixalleria de la Devesa de les Codines

L'aportació de la Diputació de Barcelona l'any 2021 (en virtut del conveni amb l'Ajuntament de Montesquiu) ha estat de 10.940,59 €.

Tot i ser fora dels límits del parc, la colla de manteniment ha col·laborat en el tancament de les àrees de contenidors del Serradet i de Sora.

Altres projectes i actuacions

Durant el 2021 s'han seguit fent actuacions de manteniment i millora al parc, mitjançant contractes de serveis amb empreses especialitzades:

- Pla d'Autocontrol i Gestió de l'Aigua, que inclou la cloració de l'aigua potable, amb l'empresa TECNIMA.
- Neteja de les fosses sèptiques de la Solana i les Codines i el sistema de la bassa de llacunatge de l'equipament central o dels equips centrals, amb l'empresa NEIDA.
- Servei de neteja amb l'empresa SOLDENE.
- Serveis de desinsectació i desratització, amb l'empresa RAINS.
- Revisió i manteniment dels sistemes de seguretat, amb l'empresa SERRALARM.
- Revisió i manteniment dels equips de prevenció d'incendis, amb l'empresa SEGUFOC.
- Manteniment d'aparells elevadors, amb l'empresa ASVALL.
- Revisió i manteniment de parallamps, amb l'empresa QUIBAC.

Punt de control del servei de desratització i desinsectació de l'empresa RAINS. Font: Arxiu XPN

4.3. Ús públic i educació ambiental

4.3.1. Creació i manteniment d'equipaments

Actuacions a la xarxa d'equipaments

Per desenvolupar el model d'ús públic fixat pel pla especial i desplegat en el Pla d'Ús Públic, es disposa d'una xarxa d'equipaments i programes amb l'objectiu d'ordenar i canalitzar les activitats dels visitants de l'espai natural protegit. Alguns d'aquests programes i equipaments tenen una dimensió educativa que no es limita a informar i orientar els visitants i les poblacions locals, sinó que també va adreçada a facilitar el coneixement de l'entorn, millorar la comprensió del medi i augmentar la responsabilitat i la sensibilització envers les temàtiques ambientals.

La creació d'equipaments dotats d'audiovisuals, exposicions i programes pedagògics o culturals als municipis de l'àmbit del parc respon als objectius esmentats i és una eina clau en la integració del parc al territori. Algunes de les actuacions principals que s'han dut a terme es descriuen a continuació.

Castell de Montesquiú

La gestió d'aquest equipament s'estableix mitjançant del conveni amb el Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura i l'Ajuntament de Montesquiú.

Les visites guiades al castell s'han hagut d'adaptar a les diferents fases de la pandèmia. S'han fet visites guiades en tres torns de visites: a les 10:30 h, 12:00 h i 13:30 h, els dissabtes, diumenges i festius, amb un aforament màxim de 15 persones. A partir de l'abril i fins a l'octubre inclòs s'ha fet també un quart torn a les 16:15 h i s'ha ampliat l'aforament a 25 persones. Al juliol i l'agost també s'han fet tres torns de visites guiades els matins de dimarts a divendres.

L'equip humà està format per una coordinadora i dues guies informadores, que desenvolupen les tasques d'informació, i dos jardineros que s'ocupen del manteniment de l'equipament i el seu entorn. Després dels treballs realitzats en anys anteriors, s'ha continuat treballant en el manteniment de tot el conjunt de l'equipament.

A més de les tasques habituals, s'han fet les següents accions:

- Pintar les parets de la futura sala de territori a la planta baixa.
- Repassar i reparar els lavabos del castell i els jardins.
- Reparar i senyalitzar les càmeres de videovigilància.
- Enrajolar de nou l'exterior de l'entrada de darrere del castell.
- Substituir el termo d'aigua calenta.

Centre de Recursos del Castell de Montesquiú

Al llarg de l'any 2021, el centre de recursos ha acollit activitats formatives i tècniques. A partir de juliol, s'han fet algunes activitats organitzades per part del Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura, per part d'entitats sense ànim de lucre del territori i per entitats públiques. Totes aquestes activitats s'han dut a terme amb la limitació de l'aforament màxim a 30 persones.

La principal actuació de millora al centre de recursos ha estat el canvi de la il·luminació per fluorescents led a l'aula 1 i el distribuïdor.

La Cabanya del Castell

A més a més de les exposicions detallades amb anterioritat, s'ha continuat amb els treballs de manteniment general i de gestió de l'equipament.

La Masoveria. Oficines del parc

La Masoveria del castell ha seguit aollint les oficines del parc i s'hi han fet les feines habituals de neteja d'interiors i teulada, però sense cap actuació de manteniment destacable.

La Casanova del Castell

Aquest equipament ha romàs tancat durant el 2021, atès que l'agost del 2018 els anteriors concessionaris van deixar la concessió. L'arribada de la COVID-19 i el tancament de bars i restaurants, totalment o parcial durant les diferents fases de la pandèmia ha provocat l'endarreriment de la tramitació d'una nova concessió.

Enguany s'ha aprofitat per fer algunes tasques de millora i manteniment, entre les quals destaquen:

- Rebaixar el camí de darrere del badiu, fer una rasa, i impermeabilitzar i girar les aigües per evitar l'entrada d'aigua i humitats, amb un cost de 5.590,81 €.
- Fer un mur de formigó per estabilitzar la cantonada nord-est del badiu arran d'una esquerdada a la paret detectada amb el pla corrector, amb un cost de 5.918,41 €.
- Millorar el sistema de canonades d'abastiment d'aigua, inclosa la col·locació d'arquetes, aixetes i trapes.
- Netejar les canaleres de les teulades.

Escola de Natura les Codines

Aquest equipament està concessionat, des del mes de novembre de 2012, a la Fundació Catalana de l'Esplai. La concessió ha estat renovada conjuntament amb el campament juvenil. La pandèmia va afectar profundament l'activitat d'aquest equipament durant el 2020.

A part del manteniment habitual, enguany també s'hi han dut a terme altres tasques:

- Instal·lar dos focus a la façana del badiu per il·luminar l'era.
- Reparar el circuit d'aigua a la sortida de la caldera de pèl·let.
- Senyalitzar la limitació de velocitat a 30 km/h a l'entrada.

Campament juvenil Devesa de les Codines

L'any 2021, el campament juvenil Devesa de les Codines ha estat gestionat per la Fundació Catalana de l'Esplai, de manera conjunta amb l'Escola de Natura les Codines. En tractar-se d'una àrea d'acampada juvenil, només pot ser utilitzada per grups organitzats i coordinats. D'acord amb la normativa vigent, disposa de tots els elements necessaris per desenvolupar l'activitat d'acampada. No hi ha focs, però sí una cuina totalment equipada i plaques solars per proveir d'aigua calenta tot l'equipament. El 2021 s'hi han fet les següents actuacions:

- Instal·lar un senyal d'aparcament, vora la piscina
- Senyalitzar els hidrants

També s'han iniciat les obres per construir una nova depuradora d'aigües residuals per als equipaments de l'Escola de Natura de les Codines i el campament juvenil de la Devesa de les Codines.

La Solana. Centre de Formació Forestal Especialitzada

Des de l'any 2006, la Solana funciona com a equipament de formació forestal per a professionals. El Consorci de la Vall de Ges, Orís i Bisaura el gestiona en col·laboració amb la Diputació de Barcelona, i hi organitza diferents cursos de formació forestal.

Aquest 2021, s'hi han fet les següents actuacions:

- Renovar el sistema de depuració d'aigües residuals, amb un cost de 13.562,89 €. Els treballs els ha fet l'empresa Uualk, S.L.

- Renovar el sistema de cloració de l'aigua.
- Tapar els canals elèctrics que estaven al descobert a la sala de calderes.
- Instal·lar una barana de fusta per evitar caigudes a la zona de la sitja en fer la maniobra de càrrega del pèl·let.

També s'han iniciat les obres per a la substitució de la caldera de biomassa per una nova caldera de pèl·let amb un nou sistema d'alimentació.

A més d'aquestes actuacions, s'ha redactat un pla de manteniment preventiu, normatiu i un pla de manteniment correctiu per tal de detectar les properes actuacions a realitzar i determinar qui s'ocupa de cadascun dels manteniments.

Sant Moí

S'ha canviat el pany de la porta principal de la masia per poder fer còpies de la clau i s'han segat els entorns abans de l'aplec del setembre.

Nau magatzem - garatge de vehicles

A la nau magatzem de vehicles s'han completat totes les mesures de prevenció de riscos laborals que estaven pendents, com ara pintar els senyals de limitació de velocitat i de pas de vianants per les entrades i les sortides.

També s'ha fet una nova taquilla als vestidors i s'han millorat els desguassos de les dutxes dels vestidors.

Jardins del castell

S'han fet tasques de manteniment de l'arbrat: s'han tallat els arbres morts que tenien risc de caiguda sobre persones o equipaments i s'han fet estassades generals a tot el conjunt, per millorar l'aspecte del jardí i facilitar l'accés a l'itinerari. També s'han aplicat productes per a la dissuasió dels senglers, atès que han estat provocant danys en diferents punts del jardí.

També s'ha restaurat la meitat del mur de l'escenari natural dels jardins de la Masoveria, per part de l'empresa Calam Tàpies, amb un cost de 6.049,21 €, i s'ha instal·lat una piona a l'entrada de l'antic itinerari adaptat i això ha permès deixar la reixa oberta al pas de persones però no de vehicles.

Finalment, s'han seguit destinant esforços a eliminar les erugues del boix de les tanques dels jardins, mitjançant el bacteri *Bacillus thuringiensis*.

Àrea d'esplai de la font del Castell Xic

Aquesta àrea segueix tenint bona acceptació, tot i que el 2021 ha romàs tancada per la pandèmia alguns mesos.

Actualment disposa de cinc taules de pícnic al voltant de la font que porta el mateix nom, i hi ha accés, a través dels jardins del castell, als sanitaris públics de la part posterior de la Masoveria del castell.

Enguany s'hi han instal·lat uns contenidors de recollida selectiva i s'ha senyalitzat l'hidrants.

Altres equipaments lleugers

S'ha mantingut actualitzada la informació corresponent als itineraris del parc a través de la pàgina web.

També s'ha anat fent el seguiment i la reposició de la senyalització dels itineraris, concretament:

- Retirar els senyals de l'itinerari del Solell de les Codines.
- Millorar l'estat de l'itinerari de l'Obaga del Castell.
- Posar un senyal de prohibició de parar i estacionar al mirador de Montesquiú, a l'entrada del parc.
- Reposar la fita de les casilles del tren sota Sant Moí.

- Instal·lar fites a prop de l'arribada al Castell de Besora.
- Instal·lar una fita a Planeses corresponent a l'itinerari del camí vora Ter.
- Obrir l'itinerari de Montesquiu a les Codines i de Montesquiu al Castell.
- Recalçar els senyals de perill de desprendiments a l'entrada arribant al Castell.

Restauració de l'escenari natural dels jardins de la Masoveria. Font: Arxiu XPN

4.3.2. Activitats d'ús públic, educació ambiental i comunicació

Pla d'ús públic del Parc del Castell de Montesquiu

Per tal de garantir l'ús públic de l'espai protegit d'una manera compatible amb la resta d'objectius de gestió, el Parc del Castell de Montesquiu s'ha dotat d'un model d'ús públic, dins del qual es defineixen un seguit de serveis i equipaments, amb criteris d'ordenació i de qualitat de l'oferta.

El Pla d'Ús Públic del parc no existeix encara com a document escrit sinó que és el marc de referència que, d'acord amb el que estableix el pla especial, defineix un model d'ús públic i estableix uns programes i unes actuacions que el desenvolupen. El pla té diversos objectius generals, com són: analitzar la situació actual i les potencialitats de l'oferta i la demanda en relació amb l'ús públic al parc; avaluar la incidència de l'ús públic en el desenvolupament local i el seu impacte ambiental; i establir mesures de foment i altres estratègies que permetin compatibilitzar l'ús públic amb la protecció de l'espai natural.

Enguany, s'ha incrementat la participació de les escoles del territori, amb diferents activitats docents al parc. En aquest sentit, hi ha activitats que cal destacar, com són algunes sortides de l'Escola del Rocal de Montesquiu, l'Escola Segimon Comas de Sant Quirze de Besora i l'Escola la Llera de Sora.

Estudiants d'institut en una activitat de servei comunitari a la depuradora biològica d'aigües residuals. Font: Arxiu XPN

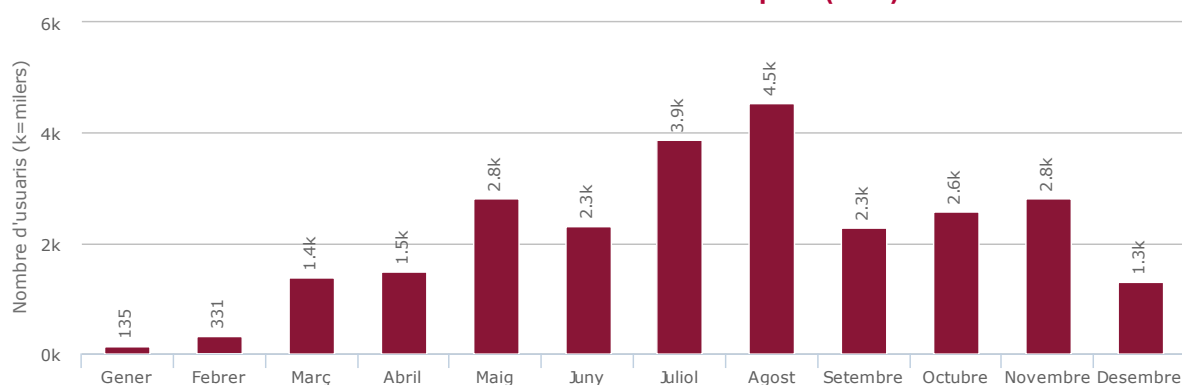
Dades de freqüentació

Visitants i usuaris del parc per equipaments (2021)

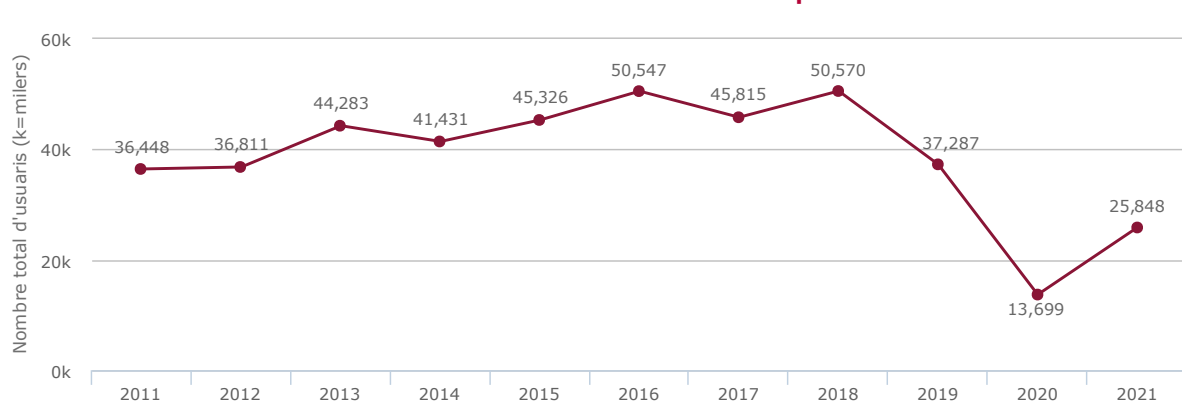
Mes	Equipament							Total
	Jardins del castell	Castell	Devesa de les Codines	La Solana	Les Codines	Cabanya del Castell	Centre de Recursos	
Gen	10	10	0	17	0	50	48	135
Feb	20	126	0	15	0	150	20	331
Mar	600	309	0	176	0	292	0	1.377
Abr	800	414	0	68	0	207	0	1.489
Mai	1.100	596	0	101	715	288	26	2.826
Jun	700	383	69	132	553	418	42	2.297
Jul	1.180	592	673	48	961	400	24	3.878
Ago	2.120	1.059	20	0	1.042	300	0	4.541
Set	1.227	405	0	14	222	343	64	2.275
Oct	1.100	650	0	0	473	296	64	2.583
Nov	1.700	388	0	48	256	350	75	2.817
Des	600	254	0	52	193	200	0	1.299
Total	11.157	5.186	762	671	4.415	3.294	363	25.848

Distribució mensual i evolució interanual de la freqüentació del parc

Distribució mensual dels usuaris del parc (2021)

Evolució interanual dels usuaris del parc

Pla d'Informació als Visitants

El Parc del Castell de Montesquiu disposa, per atendre el públic visitant, d'un pla d'informació permanent que ha continuat funcionant d'acord amb els paràmetres establerts des de l'any 2005. Aquest pla és operatiu durant tot l'any i el duen a terme quatre persones:

- Una coordinadora que s'ocupa de la informació i de les reserves de dimarts a dissabte, combinat amb la tasca de guiatge.
- Dues guies que els caps de setmana alternen la tasca d'informació al castell amb les visites guiades.
- Una persona que s'ocupa de la comunicació i difusió en mitjans de comunicació i xarxes socials.

S'ha desenvolupat mitjançant conveni de col·laboració amb el Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura per un import total, durant l'any 2021, de 168.500 €.

El Castell de Montesquiu funciona com a punt d'informació als visitants els caps de setmana, festius i també els dies laborables de juliol i agost. Font: Arxiu XPN

Activitats del Centre d'Informació del Castell de Montesquiu

Al següent enllaç trobareu la [memòria de les activitats](#) d'enguany del Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura, que inclou totes les activitats del Centre d'Informació del Castell de Montesquiu.

Cartell al Punt d'Informació de la Masoveria durant les fases de desconfinament de maig i juny del 2020. Font: Arxiu XPN

Activitats culturals i d'educació ambiental promogudes pel Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura

Podeu consultar la [memòria de les activitats](#) d'enguany del Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura que inclou totes les activitats d'ús públic, culturals i d'educació ambiental al parc.

Visita guiada per part dels arqueòlegs al Castell de Besora. Font: Arxiu XPN

Escola de natura i àrea d'acampada de les Codines

L'Escola de Natura les Codines i el campament juvenil Devesa de les Codines estan situats dins de l'àmbit de protecció del pla especial del Parc del Castell de Montesquiú, a la finca les Codines, terme municipal de Montesquiú, al sud de la carretera de Sora BV-4655, PK 1, i són propietat de la Diputació de Barcelona.

La gestió de l'Escola de Natura les Codines es va adjudicar l'any 2012 en règim de concessió administrativa, mitjançant un contracte entre la Diputació de Barcelona i la Fundació Catalana de l'Esplai, amb una vigència de dos anys. Posteriorment, la Diputació de Barcelona va presentar les bases per a la concessió administrativa per gestionar els equipaments de l'Escola de Natura les Codines i el campament juvenil Devesa de les Codines. El contracte es va signar el 17 de novembre de 2014, amb una vigència de deu anys per als dos equipaments i dos anys més de pròrroga.

En el document en format PDF adjunt hi trobareu la memòria anual d'activitats.

Escola de Natura de les Codines. Font: Arxiu XPN

Àrea d'acampada de les Codines. Font: Arxiu XPN

La Solana. Centre de Formació Forestal Especialitzada

La Diputació de Barcelona promou la conservació dels valors naturals i del paisatge mitjançant la gestió activa, que inclou la gestió forestal. Aquesta corporació col·labora econòmicament amb el Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura, pel funcionament del Centre de Formació Forestal Especialitzada (CFFE) i l'impuls de noves iniciatives de millora i innovació del CFFE.

El CFFE del Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura és un centre de formació que té com a principals objectius la dignificació i professionalització del treball forestal, així com la millora de la productivitat i la disminució dels riscos i accidents associats al treball forestal.

En el document en format PDF adjunt hi trobareu la memòria anual d'activitats del CFFE.

Coberta de la Solana en construcció. Font: Arxiu XPN

Viu el parc a l'escola

El programa Viu el parc a l'escola és la línia educativa del programa Viu el parc que s'adreça principalment als alumnes de **5è curs de primària de les escoles públiques** que es troben dins l'àmbit territorial d'algun dels espais naturals protegits que conformen la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona (XPN) i està impulsat i subvencionat per la Diputació de Barcelona. Els ajuntaments dels municipis als quals pertanyen les escoles poden fer-se càrrec, totalment o parcial, si així ho consideren, de les despeses de l'autocar que ha de transportar els alumnes a la jornada festiva celebrada al parc.

Fases:

- Primera fase: treball previ a l'aula conduït per un educador/a ambiental.
- Segona fase: celebració d'una jornada festiva als espais naturals protegits.
- Tercera fase: treball posterior que pretén ser el recull del coneixement adquirit durant les dues primeres fases.

Finalitats:

- Dinamitzar, preservar i divulgar el patrimoni natural i cultural de la Xarxa de Parcs Naturals.
- Afavorir la presa de consciència de la problemàtica mediambiental.
- Fomentar i promoure el sentit de pertinença de la població local a l'espai natural protegit.
- Experimentar una nova via d'aprofundiment en la funció didàctica i lúdica dels espais protegits.

El Viu el parc a l'escola és un **programa inclusiu** i ofereix material de suport per a infants amb necessitats especials integrats en centres escolars ordinaris, de tal manera que aquests puguin realitzar les activitats juntament amb la resta del seu grup. Alguns d'aquests materials són: cadires tot terreny per a infants amb mobilitat reduïda o recursos olfactius i tàctils per a nens i nenes cecs o amb discapacitat visual, entre d'altres.

Igualment, el Viu el parc a l'escola és un **programa adaptat, que ofereix activitats dirigides específicament a centres d'educació especial (CEE)** del territori. El 2021 va tenir lloc una primera prova pilot dins de l'àmbit del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, amb activitats i recursos de suport desenvolupats conjuntament per l'equip educatiu del programa amb l'assessorament de les mestres d'educació especial de l'escola Crespínell, de Terrassa. Aquest treball ha donat lloc a una proposta de programa molt valuosa i flexible, que es pot adaptar a les necessitats i característiques dels centres d'educació especial que sol·liciten participar en el programa.

El material disponible es pot consultar al web [Accessibilitat a la Xarxa de Parcs Naturals](#).

Per a més informació, podeu consultar el web [Viu el parc a l'escola](#).

Participants (2021)

Municipi	Escola	Nombre de grups	Total d'alumnes
Sant Quirze de Besora	Escola Segimon Torres	3	46
Santa Maria de Besora	La Baumeta	1	9
Vidrà	Santa Bàrbara	1	7
Total	3	5	62

<https://youtu.be/TVuxJ8OtDE0>

<https://parcs.diba.cat/web/viuelparcescola/el-joc>

Cliqueu a la imatge per anar al joc

Rutes guiades. Marxa nòrdica

Des del Parc del Castell de Montesquiú s'impulsa aquest projecte amb l'objectiu de descobrir racons singulars de la vall del Ges, Orís i Bisaura i de l'espai d'interès natural de les serres de Milany-Santa Magdalena i Puigsacalm-Bellmunt.

Les rutes passen pels municipis de Montesquiú, Sant Quirze de Besora, Santa Maria de Besora, Sora, Vidrà, Sant Vicenç de Torelló, Orís i Torelló. En totes les rutes que ho permeten, es practica la marxa nòrdica, una pràctica esportiva aeròbica, saludable i apta per a tots els públics, independentment de l'edat i la forma física. Consisteix a caminar amb l'ajut de bastons similars als utilitzats en l'esquí.

Podeu consultar tota la informació al [web de Passejades guiades](#).

Data	Nom de la ruta	Nombre de participants
28/03/2021	Hort de Getsemaní i Bauma de la Vila	10
11/04/2021	Serrat alt i castell dels Torelló	11
25/04/2021	Els Munts des de Solallong	10
02/05/2021	De Sora al castell de Boixader	10
16/05/2021	Volta a la Coromina pel Vora Ter	10
23/05/2021	Del castell de Montesquiú al castell de Besora	10
30/05/2021	Llaés, Baumes del Teixidor, Mare de Déu del Cau	10
06/06/2021	Puig Cubell	6
20/06/2021	Salt del Mir	11
04/07/2021	Bellmunt per la fageda	8
18/07/2021	Esquerdes de l'Euga	14
12/09/2021	Fontcoberta i Serra de Santa Magdalena	13
26/09/2021	Volta al Parc del Castell de Montesquiú	11
03/10/2021	Serra de la Cogulera - Saderra	5
10/10/2021	Sant Salvador d'Orís	6
17/10/2021	Sant Bartomeu de Bracons	8
24/10/2021	Sant Moí	15
31/10/2021	La Vinyeta	12
07/11/2021	Santa Maria de Cabagés	15
21/11/2021	Ferrers, Morro del Quer	15
Nombre total de participants		210

Coneguem els nostres parcs

El curs 2020-2021 s'ha realitzat la 39a edició del programa Coneguem els nostres parcs, que ha pogut desenvolupar les seves activitats amb normalitat després del gran impacte de la pandèmia de la COVID-19 al curs anterior.

Des de la Secció de Divulgació i Comunicació de la Gerència de Serveis de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona s'ha portat a terme la gestió global del programa, mentre que l'organització i la prestació de les tasques docents ha anat a càrrec de l'empresa Lavola Anthesis, mitjançant un contracte de serveis. Enguany el pressupost executat ha estat de 76.367,50 € (IVA inclòs).

Aquest programa s'adreça a les escoles públiques i concertades de la província de Barcelona, concretament als alumnes i professors de sisè curs d'educació primària, amb l'objectiu de donar a conèixer els espais protegits de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona.

Aquest és, altrament, un programa que compta amb suport municipal. En aquest sentit, s'ofereix un ajut econòmic als ajuntaments participants en el programa per finançar el transport escolar el dia de la sortida al parc. Aquest ajut procedeix d'un fons de prestació a través del Catàleg de Serveis de la Diputació de Barcelona, que aquest 2021 ha suposat el finançament de fins a un 60% de les despeses dels ajuntaments en la contractació dels autocars. L'import total atorgat ha estat de 59.994 € que han servit per cobrir el transport de 6.648 alumnes de 65 municipis.

El Coneguem els nostres parcs és un programa accessible i que presta atenció a la diversitat de l'alumnat. Consta d'una primera fase a l'escola, que té com a finalitat donar informació sobre la Xarxa de Parcs Naturals i introduir els principals conceptes teòrics que després tindran una aplicació pràctica durant l'itinerari pedagògic guiat de la segona fase. La sessió la condueix el professor/a o tutor/a del centre amb el suport dels recursos i materials educatius recollits al web del programa i que es poden preparar a través d'un entorn de formació digital de la plataforma web. En centres d'educació especial i en aquells considerats de màxima complexitat, aquesta sessió es fa presencialment a l'aula i està conduïda per un educador/a ambiental. En aquesta primera fase hi han participat 723 alumnes de 21 escoles classificades com a màxima complexitat de 12 municipis.

La **segona fase** del programa consisteix en un itinerari pedagògic guiat per un espai natural de la Xarxa de Parcs Naturals, dinamitzat per un monitor/a especialista en medi ambient. Enguany hi han participat 6.648 alumnes de 176 escoles d'un total de 65 municipis.

Durant el 2021, el web [Coneguem els nostres parcs](#) ha tingut 3.427 visites.

En el cas del Parc del Castell de Montesquiu, s'han beneficiat del programa un total de 34 alumnes i 4 mestres, procedents de 2 aules de 2 escoles de 2 municipis de la província. Les escoles procedeixen dels municipis de Montesquiu i Sant Quirze de Besora.

L'entitat encarregada de les tasques de monitoratge és Aprèn. Serveis Ambientals SCCL.

Nombre de participants al Parc del Castell de Montesquiu (2021)

Participants	
Alumnes	34
Mestres acompanyants	4
Total	38

Subvencions per als centres d'educació infantil i ensenyament primari

D'acord amb la concessió administrativa vigent entre la Diputació de Barcelona i la Fundació Catalana de l'Esplai (Fundesplai), aquest any s'han mantingut les aportacions econòmiques en concepte d'ajuts a les escoles que han fet estades a l'Escola de Natura les Codines. Els ajuts consisteixen a subven-

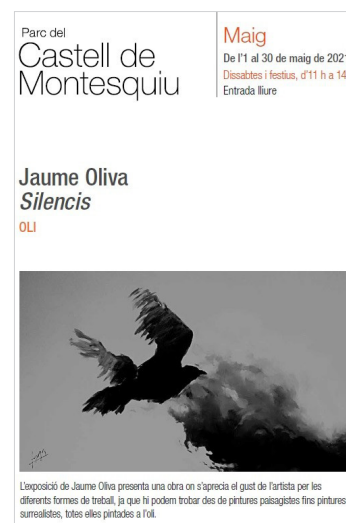
cionar fins al 20% del cost de l'estada als grups escolars de municipis de les comarques barcelonines. Aquest percentatge arriba al 50% en el cas dels centres escolars dels municipis del parc.

Escola	Municipi	Dates estada	Alumnes	Subvenció atorgada
Col·legi Maria Auxiliadora	Terrassa	10-11 juny	50	665,00 €
Escola Mossèn Jacint Verdaguer	Barcelona	20-22 d'octubre	30	987,00 €
Escola Anglesola	Barcelona	18-20 de maig	45	1.228,50 €
Escola Calderón	Barcelona	27-28 de maig	46	611,80 €
Escola Cervantes	Barcelona	27-29 d'octubre	40	1.064,00 €
Escola Joan Miró	Barcelona	5-7 de maig	46	1.255,80 €
Escola Rafael Casanova	Badalona	25-26 de maig	34	440,30 €
Escola Segimon Comas	Sant Quirze de Besora	13-14 de maig	30	378,00 €
Patufet Sant Jordi SCCL	L'Hospitalet de Llobregat	2-4 de juny	25	647,50 €
Patufet Sant Jordi SCCL	L'Hospitalet de Llobregat	31 de maig - 2 de juny	25	647,50 €

Exposicions temporals a la Cabanya del Castell

Exposicions 2021

Dates	Autors	Títols	Tècniques	Visitants
Gener	Cesc Homet	Concordança	Forja	50
Febrer	Núria Figueras	Building Realities	Fotografia	150
Març	--	Mostra Internacional i Multidisciplinària d'Art Contemporani	--	292
Abril	Josep Nogué	L'art del naufragi	Oli sobre tela	207
Maig	Jaume Oliva	Silencis	Oli	288
Juny	Jordi Pallí	Ferro bell	Escultura	418
Juliol	--	Ral·li fotogràfic	Fotografia	400
Agost	--	Mostra Internacional i Multidisciplinària d'Art Contemporani	--	300
Setembre	Diversos autors	Bisaurart	Multidisciplinar	343
Octubre	Diversos autors	Bisaurart	Multidisciplinar	296
Novembre	--	Cinema de Muntanya	Fotografia	350
Desembre	CERCA (Grup de Recerca en Ciències Socials)	Sota la pell del Rec	Multidisciplinar	200
Total visitants				3.294

Cartell exposició maig 2021.
Font: Arxiu XPN

Activitats amb voluntariat al parc

Cercle de Voluntaris dels Parcs Naturals

El **Cercle de Voluntaris dels Parcs Naturals** (CVPN) és un projecte de participació i sensibilització ambiental obert a tots els usuaris de la Xarxa de Parcs Naturals. Amb aquest objectiu principal d'educació ambiental i d'enfortiment dels vincles entre la ciutadania i els nostres parcs, el CVPN promou i vehicula la participació voluntària en el manteniment i gestió dels espais protegits.

Podeu consultar les [memòries anuals d'activitats del CVPN](#).

A l'any 2021, membres del Cercle de Voluntaris dels Parcs Naturals van realitzar una actuació al Parc del Castell de Montesquiu.

Acció: Recuperació de dos antics forns de calç i millora del seu accés

Data: 19 de juny

Lloc: Montesquiu

Participants: 17 persones

Activitat de restauració dels forns de calç del coll de Tres Pals. Font: Arxiu XPN

Foment de l'accessibilitat al parc

Material accessible

Per tal d'afavorir l'accessibilitat al parc com a recurs educatiu i de gaudi, en aquest darrer temps s'ha anat incorporant el material adaptat següent:

Fitxes didàctiques: fitxes de fauna que inclouen una tria de diferents animals que es troben a la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. Són accessibles als usuaris cecs o amb discapacitat visual, però el disseny multisensorial amb què estan elaborades les fa universals. Contenen text explicatiu en braille i macrocaràcters, i imatges en relleu per a l'exploració tàtil. Aquestes fitxes es desen en una maleta on també hi ha uns cubs amb els sons característics de diversos animals.

També s'han elaborat 10 fitxes de flora corresponents a les espècies més emblemàtiques, que inclouen dibuix en relleu, text explicatiu en lletres de gran format sobreimpressionades en braille i l'olor corresponent a cada espècie. La realització va anar a càrrec de Mònica Surís.

Mapes tàctils: es tracta d'un mapa esquemàtic del parc en relleu i en braille, de mida DIN A3, elaborat per l'empresa TouchGraphics.

Itinerari practicable

El Parc del Castell de Montesquiu disposa d'un itinerari parcialment accessible. Les característiques que té poden ser d'interès per a diferents usuaris, atesa la diversitat funcional de la població.

Itinerari practicable dels jardins del castell de Montesquiu

Recorregut pels jardins del castell de Montesquiu, des de l'aparcament fins al castell.

Longitud: 0,8 km

Temps aprox.: 20 min

Dificultat: baixa

Tipus: a peu, adaptada

Temàtica: paisatgística, patrimoni

Podeu trobar aquests i altres materials i serveis de suport a l'accessibilitat al web [Accessibilitat a la Xarxa de Parcs Naturals](#).

Itinerari accessible

Durant el 2021 s'ha redactat el projecte per crear un itinerari accessible des de l'aparcament del Castell de Montesquiu fins a l'aparcament del restaurant de la Casanova.

Dades web, xarxes socials i aplicacions mòbils del parc

El portal web de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona ofereix informació de la gestió dels parcs entorn dels eixos de la conservació de la biodiversitat, l'ús públic i l'educació ambiental, i també el foment del desenvolupament econòmic.

Allotja 41 webs i 17 seccions web. 12 dels webs corresponen als parcs de la Xarxa de Parcs Naturals, i les altres 29 webs corresponen a webs de temàtiques transversals específiques de programes culturals, lúdics, d'educació ambiental, de turisme sostenible, de conservació de la biodiversitat, de gestió forestal, de serveis i equipaments, d'itineraris, i d'accessibilitat, entre altres. També inclou webs específics de programes europeus, així com d'informació de les activitats i notícies dels parcs que gestiona la Diputació de Barcelona.

Des del portal web es pot accedir a les xarxes socials pròpies, gestionades o cogestionades: Facebook (15 pàgines), Twitter (6 comptes), Instagram (10 comptes) i YouTube (12 canals), així com també als webs de la resta de parcs de Catalunya gestionats per la Generalitat de Catalunya.

Dades d'ús del web, xarxes socials i app del parc (2021)

Web	Pàgines visitades	29.464
Itineraris	Nombre d'itineraris	6
	Visites	969
Wikiloc	Nombre d'itineraris	27
	Seguidors	354
	Descàrregues	426
Activitats	Nombre	72
Notícies	Nombre	82
Facebook	Seguidors	2.000
Twitter	Seguidors	590
Instagram	Seguidors	1.500
Apps*	Usuaris	80.079
	Visualitzacions	322.123

* A partir del 2018, les apps de cada parc han quedat integrades en una única app de tots els parcs, «Parcs Naturals», i no es pot discriminar individualment. Les xifres són de les dues apps: l'app «Itineraris Parcs» i l'app «Parcs Naturals».

4.4. Activitats de coordinació i governança

4.4.1. Activitats de planificació i participació

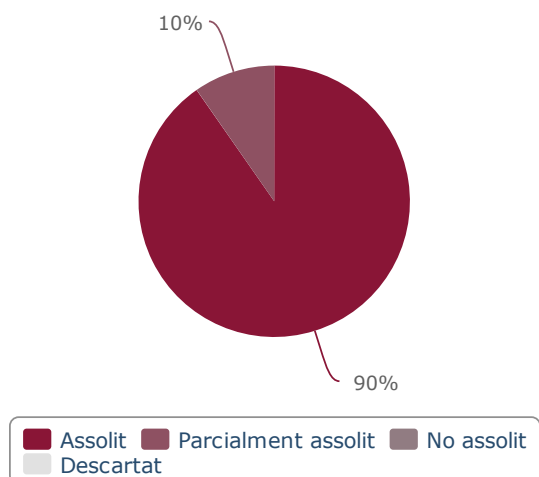
Programació d'objectius i actuacions. Indicadors d'execució

Per tal de poder fer el seguiment i avaluació de l'estat d'execució del programa d'activitats, es disposa del mòdul «SIRGA» de l'aplicació SIGEP, on s'introdueixen els principals objectius i actuacions que es preveu dur a terme durant l'any i, a cadascuna de les actuacions se li associa un indicador d'estat d'execució i un responsable del seguiment.

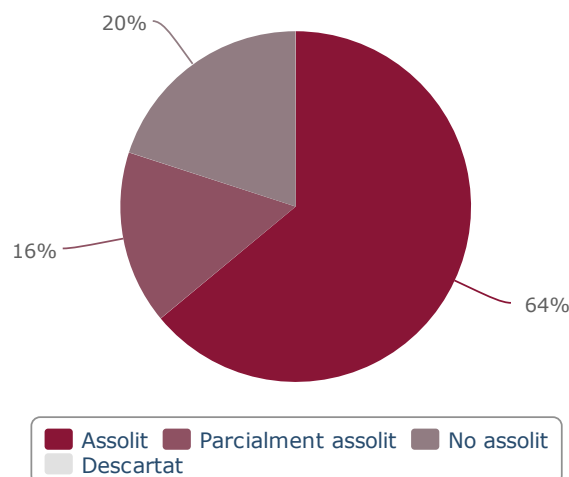
L'estat d'execució d'aquests indicadors es revisa periòdicament durant l'exercici i així es pot disposar d'una diagnosi ràpida de l'avenç en l'assoliment dels objectius proposats.

Semestralment es publiquen al web els gràfics de l'estat d'execució del programa de cada parc, desglossats en els quatre subprogrames. Així, en l'any actual, el resultat final va ser el que es pot veure en els gràfics següents:

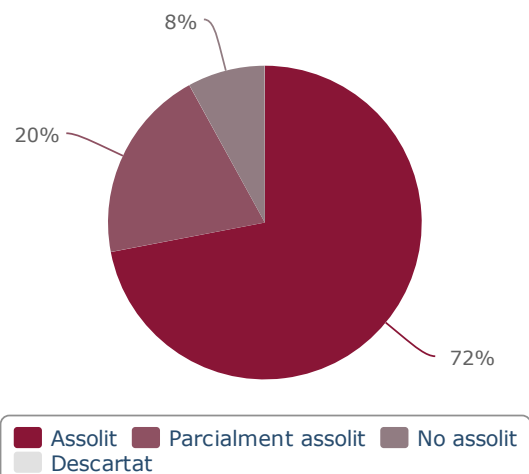
Conservació del patrimoni natural i cultural (2021)

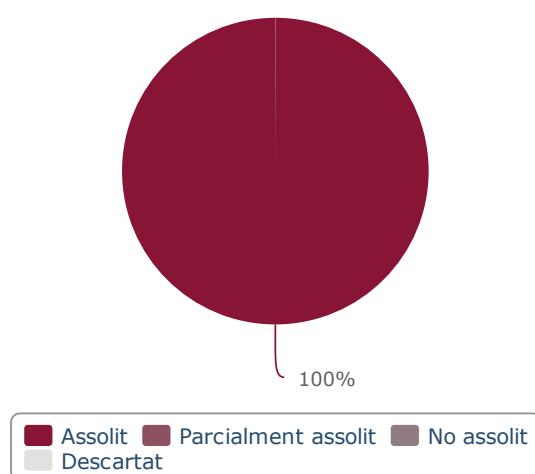
Desenvolupament sostenible i benestar de la població local (2021)

Ús públic i educació ambiental (2021)

Activitats de coordinació i governança (2021)

Reunions dels òrgans de gestió i participació

El 17 de febrer de 2015 es va signar oficialment el conveni entre la Diputació de Barcelona i els ajuntaments del Bisaura per col·laborar en la gestió del Parc del Castell de Montesquiu i es van constituir els seus òrgans de gestió: el Consell de Gestió i la Comissió Executiva.

En l'actualitat, el Consell de Gestió ha passat a denominar-se **Consell Coordinador**, com s'anomena a la resta de parcs de gestió directa de la XPN.

Així mateix, atès que el format i contingut de la Comissió Executiva era el mateix que el del Consell Coordinador, s'han passat a celebrar únicament reunions del Consell Coordinador.

Reunions del Consell Coordinador

8 de juny de 2021. Sessió telemàtica

Ordre del dia:

1. Lectura i aprovació, si s'escau, de l'[acta de la reunió anterior](#).
2. [Informe de gestió](#) de la direcció del parc.
3. Accessibilitat al parc i projectes de futur.
4. Torn obert de paraules.

2 de desembre de 2021. Sessió telemàtica

Ordre del dia:

1. Aprovació, si escau, de l'[acta anterior](#).
2. Presentació de la pàgina de Preguntes i respostes freqüents (FAQ's) al web de la Xarxa de Parcs.
3. [Informe de gestió](#) de la direcció del parc.
4. Aprovació, si s'escau, del Pla d'Objectius i Actuacions per al 2022.
5. Torn obert de paraules.

Convenis

Una bona part de la gestió del programa d'actuacions es realitza mitjançant convenis de col·laboració amb entitats o amb altres administracions per a objectius comuns diversos. Es relacionen a la taula següent:

Conveni amb...	Objecte del conveni
Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura i Ajuntament de Montesquiu	Gestió del centre de recursos, de les visites guiades al castell, les activitats d'ús públic, el pla d'informació i les exposicions a la Cabanya del Castell
Consorci de la Vall de Ges, Orís i Bisaura, Federació d'ADF d'Osona i Associació de Propietaris Forestals de la Serra de Bellmunt - Collsacabra	Gestió del Centre de Formació Forestal Especialitzada la Solana
Ajuntament de Montesquiu	Recollida d'escombraries
Arxiu Històric Comarcal del Ripollès	Cessió dels arxius històrics del castell
Escola de Formació Agrària Quintanes (masies de Voltregà)	Acollida d'estudiants en pràctiques
Associació de Propietaris Forestals Serra de Bellmunt	Col·laboració i participació en l'Associació de Propietaris Forestals de la Serra de Bellmunt - Collsacabra com a soci de ple dret i com a vocal pel municipi de Montesquiu a la junta
Fundació Privada Conjunt Monumental Castell de Besora	Restauració, manteniment i divulgació del conjunt monumental del castell de Besora
Fundació Privada Festival de Cinema de Muntanya de Torelló	Difusió del fons estereoscòpic de fotografia Emili Juncadella
Consorci del Ter	Coneixement, conservació i millora del medi natural fluvial del Ter i els seus afluents

Arqueòlegs treballant al pla del Castell de Besora. Font: Arxiu XPN

Relacions externes

Al llarg de l'any s'han dut a terme tot un seguit d'activitats que han comportat contactes amb altres administracions i institucions vinculades al parc:

- Reunions amb els alcaldes del Bisaura per a la definició i seguiment del programa anual d'activitats.
- Reunions amb la gerència del Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura.
- Reunions amb els tutors dels alumnes de pràctiques de l'Escola de Formació Agrària Quintanes.
- Reunions amb les empreses i entitats encarregades dels seguiments ecològics al parc.
- Reunions de coordinació per a la vigilància i prevenció d'incendis amb Bombers i ADF locals durant l'estiu.
- Reunions amb la patrulla de proximitat dels Mossos d'Esquadra a Osona.
- Reunions amb el Grup Leader Ripollès Ges Bisaura.
- Reunions i visites sobre el terreny amb les empreses concessionàries de les concessions agràries.
- Reunions i visites sobre el terreny amb els representants dels horts del Carbur per avançar en l'ordenació dels horts.
- Reunions i visites sobre el terreny amb tècnics d'Endesa per coordinar el manteniment del Carbur de Baix.
- Reunions i visites al taller i al parc amb l'escultor Montferrer per avançar en el projecte de parc escultòric.
- Reunions amb les diverses empreses de serveis del parc per vetllar pel bon acompliment dels contractes respectius.
- Reunió amb el Gabinet d'Estudis Econòmics per a la realització d'un estudi econòmic de tota la Xarxa de Parcs Naturals.
- Reunió amb el gerent del Consell Comarcal.
- Reunió amb el director de la Fundació Privada Festival de Cinema de Muntanya de Torelló per acollir l'exposició de fotografies 3D provinents del fons estereoscòpic Emili Juncadella.
- Reunions sobre el terreny amb CEDINSA per les obres de construcció del ramal de la C17 en direcció Ripoll.
- Reunions amb la UVic per a l'assaig de millora de pastures del parc.
- Reunions amb la gerent del Consorci del Ter per coordinar les accions previstes a la subvenció 2021.
- Reunions amb les quatre entitats que han rebut subvencions culturals per accions a realitzar el 2022.

Reunió a la Masoveria amb representants de les colles de caçadors del senglar i Minuartia. Font: Arxiu XPN

- Reunions amb les societats de caçadors properes per al seguiment del senglar.
- Visites a l'Arxiu Històric Comarcal del Ripollès per avançar en el nou discurs de les visites guiades al castell.
- Visites sobre el terreny amb les propietats veïnes del parc per tractar temes que afecten zones limítrofs del parc.
- Visita al jaciment d'Ullastret, a l'Empordà, en el marc del disseny de continguts per a visites escolars al castell.
- Visita al Castell de Montsoriu i al museu de la Gabella, al parc del Montseny, per avançar en el disseny de la nova museïtzació al castell.
- Visita de l'empresa La Vola, interessada en la recerca de documentació de l'època en què aquesta entitat gestionava el castell.
- Visita del director del museu del Ter, al castell de Montesquiú i al de Besora, per avançar en el projecte d'allotjament de les peces procedents de les excavacions del castell de Besora.
- Visita sobre els terrenys dels tècnics de l'Institut Geològic i Cartogràfic de Catalunya per unes esllavissades a la riera de Sora.
- Visites als equipaments del parc en funcionament amb els respectius concessionaris.
- Trobada amb la xarxa de seguiment de l'estat fenològic de les espècies de Catalunya (FENOCAT).

Coordinació general

Algunes de les activitats principals incloses en aquest apartat han estat les següents:

- Celebració de reunions setmanals de coordinació del parc amb l'encarregat de manteniment, l'enginyera del territori, la guarderia i la tècnica d'ús públic.
- Celebració d'un briefing diari entre la direcció i el personal administratiu.
- Celebració de reunions de la direcció del parc amb el personal de guarderia i amb el personal de manteniment del parc.
- Participació a les reunions informatives i tècniques de l'Oficina Tècnica de Parcs Naturals.
- Celebració d'una reunió de programació i coordinació amb tot el personal del parc, el 22 d'octubre, per treballar el repartiment de funcions i informar de temes diversos.
- Celebració de reunions de coordinació i seguiment amb els responsables dels equipaments en règim de concessió administrativa o conveni.
- Seguiment de l'execució del programa d'activitats i del pressupost.
- Elaboració de la memòria del parc corresponent a l'exercici 2020, que es va enllestir al maig.
- Preparació del programa d'activitats per a l'exercici següent.
- Visita del diputat d'Espais Naturals, Sr. Josep Tarin, el 28 de juliol.
- Realització d'activitats de col·laboració i coordinació amb l'Oficina de Riscos Laborals de la Diputació de Barcelona.
- Realització d'activitats de col·laboració i coordinació amb l'Oficina Tècnica de Prevenció Municipal d'Incendis Forestals i Desenvolupament Agrari de la Diputació de Barcelona.
- Celebració de reunions sobre el terreny amb els tècnics de la Gerència d'Infraestructures Viàries i Mobilitat per a l'ampliació del pont del Ter a Montesquiú.
- Visita dels tècnics de l'Oficina de Patrimoni Arquitectònic de la Diputació de Barcelona per a la nova museïtzació del castell.

Reunió de coordinació entre el personal del Pla d'Informació i Vigilància d'Incendis Forestals i la guarderia i direcció del parc
Font: Arxiu XPN

4.4.2. Activitats generals i de suport

Projecte SIGEP

L'aleshores Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona va engegar l'any 1997 el projecte **SIGEP** (sistema d'informació geogràfica de gestió de la Xarxa de Parcs Naturals), un sistema d'informació geogràfica de georeferenciació i suport de les activitats de gestió, planificació i conservació dels espais protegits que gestiona.

Concebut inicialment com un conjunt reduït d'aplicacions de SIG locals de suport a la gestió del sistema de qualitat dels parcs, el projecte ha anat evolucionant vers un sistema corporatiu en xarxa que té per finalitat registrar, processar i efectuar el seguiment d'una bona part de les tasques de gestió i de coneixement de l'estat dels parcs, segons el «Pla Estratègic del Projecte SIGEP» elaborat l'any 2007, prenent com a base un conveni de col·laboració amb el Laboratori d'Informació Geogràfica i Teledetecció (LIGIT) de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Any rere any es va incrementant el volum d'informació alfanumèrica de què es disposa en la base de dades central del sistema, juntament amb les capes d'informació cartogràfica específiques de la gestió dels parcs i generals de referència. També es van dissenyant aplicacions de SIG en entorn web que implementen algunes de les tasques més destacades de gestió dels parcs i que ajuden a garantir la millora continuada de la qualitat de la gestió i fer-ne un monitoratge constant.

L'any 2021 s'ha dut a terme una nova licitació del contracte pel servei de manteniment del SIGEP per dos anys prorrogable dos anys més, i n'ha resultat adjudicatària la Universitat Autònoma de Barcelona. Per causa de la dilació en el procés de contractació, el servei no es va poder començar a prestar el mes **d'abril**, per aquest motiu el 2021 no hi ha dades del primer trimestre.

Funcionalitats i aplicacions consolidades

Aplicació	Finalitat
Visualitzador SIGEP	Desplaçar-se per les aplicacions i per la base cartogràfica per geolocalitzar registres de totes les aplicacions i facilitar una primera producció cartogràfica simple.
Contactes i mailings	Gestionar les dades de les persones, entitats i empreses que s'enregistren a partir de les aplicacions específiques locals del SIGEP.
Gestió d'informes i expedients	Gestionar tots els processos per a l'elaboració d'informes preceptius o d'altres formes de resolució (denúncies, escrits, informes...), iniciats a instància de tercers, per iniciativa pròpia o arran de la detecció d'una incidència.
Seguiment i avaluació de la gestió (SIRGA)	Determinar el grau d'assoliment de cada un dels objectius genèrics previstos en l'inici de l'any, a partir de totes les actuacions a realitzar en cadascun dels parcs durant l'annualitat corresponent i basant-se en l'avaluació continuada d'una sèrie d'indicadors específics.
Mòdul de projectes	Gestionar els processos de tramitació dels projectes d'obres i serveis i de l'expedient administratiu de contractació.
Documents i baixades	Gestionar les baixades i documents per accedir a documentació de l'organització o per treball en la gestió dels usuaris: manuals, plans d'itineraris, plans d'ús públic, models (de contractes, concessions, etc.), enllaços d'interès, baixada de cartografia, eines GIS, etc.
Registre general d'incidències	Unificar l'entrada i registre de tots els tipus d'incidència per tal de dotar la gestió dels parcs de més rapidesa i eficiència, evitant demores i confusions sobre el tractament i l'eina a emprar per a cada tipus particular d'incidència, si s'hagués de fer servir una aplicació diferent per registrar cada tipus d'incidència.
Incidències del Sistema de Qualitat	Gestionar les incidències que són objecte de sistemes de control de la qualitat de la gestió. També, per extensió, s'utilitza provisionalment per tractar els informes de guarderia relatius a termes que no tenen relació estricta amb la Norma Q de qualitat mentre no hi hagi instal·lada una aplicació de gestió d'informes.
Suggestiments	Gestionar els suggeriments que fan els usuaris en els parcs. Permet fer-ne el seguiment, gestió i resolució i avaluar el grau de compliment de la resposta.
Inventari d'equipaments	Crear l'inventari d'equipaments de la Xarxa de Parcs Naturals pel que fa a la descripció i documentació dels serveis que ofereix cadascun dels diferents equipaments.

Aplicació	Finalitat
Incidències d'incendis	Enregistrar i gestionar les incidències que es produeixen en matèria d'incendis forestals, especialment a partir de les dades que recullen els operadors radiotelefònics durant el període de desplegament del Dispositiu de Vigilància d'Incendis d'estiu.
Infraestructures de Prevenció d'Incendis Forestals	Gestionar l'inventari d'elements del Pla de Prevenció d'Incendis Forestals, com punts d'aigua i punts de guaita.
Inventari de mobiliari exterior	Gestionar els inventaris dels elements de mobiliari exterior situats als parcs, vies de comunicació o equipaments (baranes, fonts, cadenes...).
Inventari de senyalització	Gestionar els inventaris dels elements de senyalització exterior direccional i informativa situats als parcs i produir fitxes per a la generació de comandes.

Servei de manteniment integral del SIGEP

Per tal de garantir el funcionament i la millora del SIGEP, es disposa d'un contracte de servei de manteniment integral del sistema d'informació geogràfica de gestió de la Xarxa d'Espais Protegits (SIGEP) de la Diputació de Barcelona.

El desembre del 2020 va finalitzar el contracte vigent, que tenia una durada de quatre anys. Al llarg de l'any es va anar preparant la documentació per a un nou concurs, que es va celebrar durant el mes de novembre, just abans que finalitzés el contracte vigent. El concurs va ser adjudicat a la Universitat Autònoma de Barcelona, per a un període de quatre anys.

L'objectiu principal és la prestació del servei de manteniment del sistema (correctiu, preventiu i perfectiu i evolutiu), la prestació de suport de segon nivell i la formació als usuaris, i es descriu a continuació:

Manteniment del funcionament del sistema

- Manteniment correctiu: aplicació de correccions de totes les incidències tècniques i funcionals que provoquen un comportament inadequat del sistema o un mal funcionament.
- Correcció de dades: modificació sobre el conjunt d'informació del sistema.
- Manteniment perfectiu i preventiu: desenvolupament de solucions tècniques adreçades a les millores del sistema i a la reducció de les accions del manteniment correctiu i la correcció de dades.
- Gestió de canvis i pas a producció: implantació inicial en entorn de desenvolupament i integració a l'entorn de producció de modificacions i millores sobre les aplicacions del sistema.
- Administració del servei: accions orientades a garantir el bon funcionament i l'administració de l'entorn web del sistema SIGEP.

Formació i suport

- Suport continuat als usuaris amb atenció permanent de consultes (per correu electrònic, telèfon i *in situ*) i formació en relació amb el conjunt d'aplicacions del SIGEP i/o aplicacions de sistemes d'informació geogràfica.
- Altres formacions derivades de la gestió, el manteniment i la resolució d'incidències quan ha calgut formació a grans grups d'usuaris, quan s'han necessitat millores substancials en els processos de gestió de les diferents aplicacions o quan hi ha hagut versions o aplicacions noves.

Manteniment evolutiu

Simultàniament a les tasques de caràcter correctiu i de formació, també es duen a terme accions de manteniment evolutiu que requereixen una planificació més acurada. El conjunt d'accions de caire evolutiu es fa de manera prioritària al llarg del període de servei de manteniment i té com a objectiu avançar en la millora, optimització i extensió del SIGEP.

Cadascuna de les accions evolutives requereix la realització d'un cas de treball complet, que agrupa les tasques següents:

- Anàlisi de requeriments d'usuari i requeriments funcionals de les adaptacions o millores
- Especificació detallada de la funcionalitat de les adaptacions o millores
- Disseny funcional i operatiu de les adaptacions o millores
- Programació de les adaptacions o millores
- Redacció de la documentació tècnica d'implementació de les aplicacions millorades
- Redacció o actualització del manual d'usuari de les aplicacions millorades
- Instal·lació i pas a entorn de producció de les aplicacions millorades

Mensualment s'elabora un informe que recull les tasques realitzades de prestació del servei de **manteniment del sistema**, la prestació de **suport** i la **formació** als usuaris, així com la prestació de **manteniment evolutiu**.

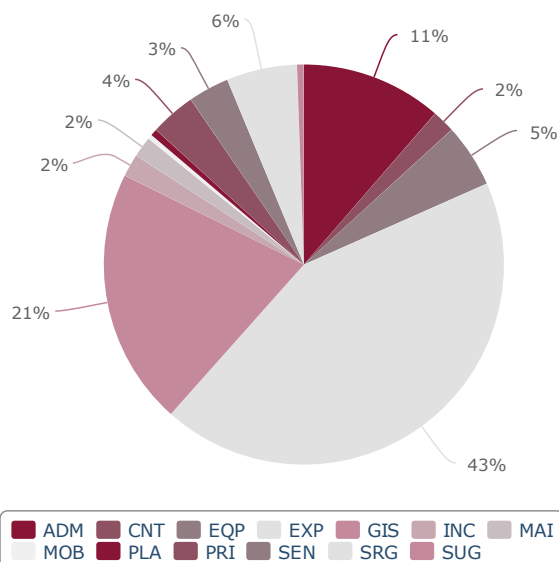
Les atencions prestades per al manteniment del sistema i la resolució d'incidències s'enregistren en l'aplicació de la Relació d'Incidències Correctives (RIC). En cada informe mensual es presenta un resum de les tasques de manteniment realitzades; en els apartats d'evolució del servei es mostren les dades de les incidències produïdes i ateses, manteniment evolutiu, gràfics i indicadors segons els Acords de Nivell de Servei estipulats en el contracte.

La disponibilitat del RIC i l'explotació de les seves dades enregistrades nodreixen el **registre i seguiment de tasques centralitzat** (RSTC), que comptabilitza la distribució del temps a cadascuna de les tasques portades a terme (correctius, preventius i perfectius, evolutius i suport), analitzat en la prestació del servei de manteniment, formació i suport als usuaris, i la **base de dades de coneixement** (BDC), que descriu la metodologia emprada per resoldre cadascuna de les atencions i incidències.

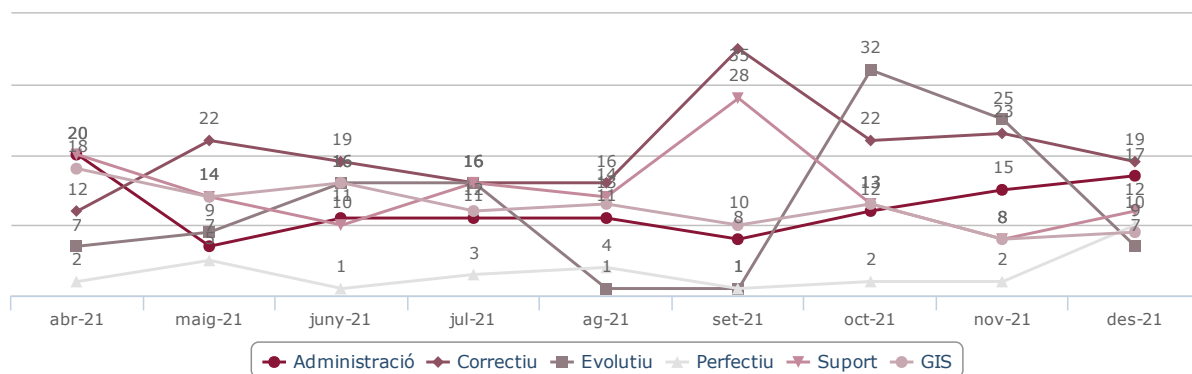
En la taula següent es recullen les **atencions prestades durant tot l'any** en concepte de manteniment, agrupades per tipologies (les dades es refereixen al conjunt de parcs de la XPN):

Abreviatura	Concepte	Atencions
ADM	Administració	62
CNT	Contractes d'obres i projectes	10
EQP	Equipaments	28
EXP	Expedients	235
GIS	GIS	113
INC	Incidències de Qualitat	10
MAI	Contactes i mailings	9
MOB	Mobiliari	2
PLA	Infraestructures prevenció incendis	3
PRI	Procediments informatius	20
SEN	Senyalització	18
SRG	SIRGA	31
SUG	Suggeriments	3
Total general		544

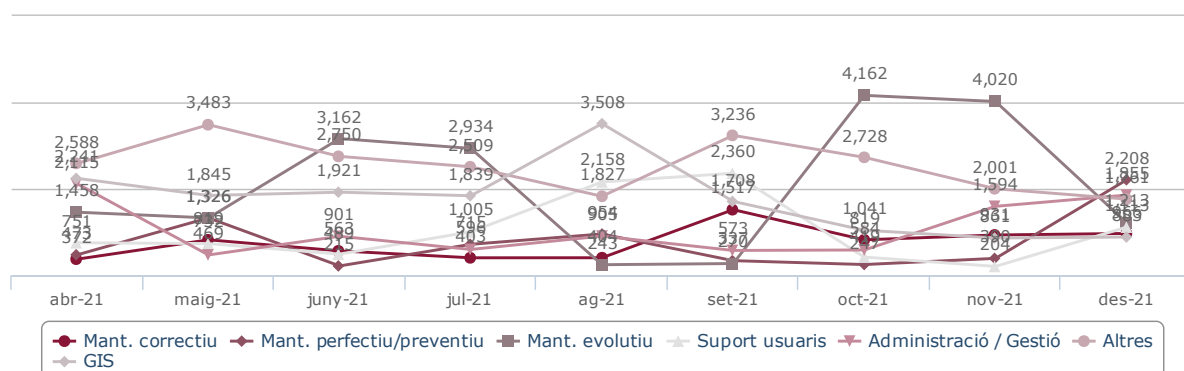
Distribució percentual de les atencions prestades per tipologia (2021)

Pel que fa al **nombre d'atencions**, l'evolució mensual al llarg de l'any és la mostrada en el gràfic següent:

Pel que fa a la **distribució del temps dels diferents manteniments**, l'evolució mensual al llarg de l'any és la mostrada en el gràfic següent:

Pel que fa a la **distribució del temps dels diferents manteniments**, l'evolució mensual al llarg de l'any és la que es mostra en el gràfic següent:

Codi	Títol	Descripció
EVO.1	Informes d'activitats (ús públic)	Incorporació de la gestió de dades de les activitats d'ús públic (dates, participants...) i creació d'explotacions
EVO.2	Activitats generals / Agenda	Automatització del calendari de les activitats als parcs
EVO.3	Incidències d'informes de guarderia	Generació i tramitació dels informes de guarderia
EVO.4	Circuit SSG	Creació del circuit dels informes de la Secció de Suport a la Gestió
EVO.5	Mòdul de projectes (SSG)	Aplicació per a la gestió dels projectes d'obres i serveis i de l'expedient administratiu de contractació
EVO.6	Equipaments (ús públic)	Connexió de l'aplicació del SIGEP amb el portal de dades obertes del web de la XPN
EVO.7	Aplicació d'inventari	Aplicació per a la gestió genèrica d'inventaris
EVO.8	Finques	Creació de la capa de finques i integració en el visualitzador de cartografia
EVO.9	Integració d'expedients a la seu electrònica	Integració del SIGEP amb la seu electrònica de la Diputació de Barcelona i formularis de la Xarxa de Parcs Naturals
EVO.10	Gestor de baixades i documents	Gestió d'un repositori de recursos (eines cartogràfiques, enllaços web, etc.) i models (models de documents per redactar informes, plantilles per elaborar mapes, etc.)
EVO.11	Tramitació dels suggeriments a expedients	Generació del circuit de tramitació de resposta als suggeriments
EVO.12	Conformitat d'expedients (OASJ)	Millores del circuit de tasques del personal de l'OASJ
EVO.13	Personal vacant sense perdre històrics	Baixes i jubilacions (directors, tècnics, guardes): INCQ, SIRGA i EXP
EVO.14	Millores de les aplicacions d'incidències	Fitxa i procediments
EVO.15	Documents	Modificació en la gestió i emmagatzematge dels documents de les aplicacions del SIGEP
EVO.16	Gestió de dades de finques	Ampliació de les explotacions sobre les dades de finques
EVO.17	Finques. Explotacions	Explotacions cartogràfiques sobre les dades de finques
EVO.18	Expedients. Agenda d'activitats	Modificació i aplicació de les dades de l'agenda d'activitats
EVO.19	Mòdul de projectes. Noves funcionalitats	Ampliació de les dades gestionades i dels processos dels circuits
EVO.20	Equipaments. Noves dades web	Adaptació de les dades i explotacions a les millores del web d'equipaments de parcs
EVO.21	Adaptació dels circuits a la nova estructura	Preparació dels circuits per a l'entrada en funcionament el 2022 de les aplicacions adaptades a la nova estructura orgànica de la Gerència de Serveis d'Espais Naturals

Seguiment i control de la normativa

La gestió del pla especial implica el control del compliment de les disposicions del text normatiu i de les diverses normes legislatives vigents relatives als àmbits jurídics relacionats amb l'espai protegit.

Això comporta les activitats de caire jurídicoadministratiu següents:

- **Informes** preceptius dels projectes i les activitats que es pretenen desenvolupar en l'àmbit del pla especial.
- Actuacions contra les infraccions comeses, que s'instrumenten bàsicament en la presentació de **denúncies** davant els organismes competents.

A banda d'aquestes qüestions, també hi ha un volum important d'expedients relacionats amb la gestió del pla especial que, sense tenir el caràcter normatiu d'informe o denúncia, impliquen una comunica-

ció formal entre l'espai protegit i la societat. Són tots els **escrits** que es generen arran de consultes, de sol·licituds de subvenció, o com a resultat de l'acció dels guardes del parc i que comporten un procés de relació amb tercers.

Els expedients tramitats al llarg de l'exercici, agrupats temàticament, són els següents:

Expedients gestionats (2021)

Tipologia	Inf.	Den.	Esc.	Total	%
Abocaments / Vehicles abandonats				0	0,0
Accidents / Rescats / Recerca de persones				0	0,0
Activitats científiques, culturals i educatives	4			4	12,1
Activitats esportives, turístiques i de lleure	16			16	48,5
Actuacions urbanístiques				0	0,0
Altres escrits relacionats amb subvencions				0	0,0
Aplecs, trobades, festes i fires	5			5	15,2
Aprofitaments de recursos naturals (agrícoles, ramaders o miners)				0	0,0
Caça (aprofitaments i PTGC - plans tècnics de gestió cinegètica)				0	0,0
Circulació motoritzada				0	0,0
Filmacions i reportatges fotogràfics	5			5	15,2
Incendis				0	0,0
Informació general				0	0,0
Informes interns de subvencions a ajuntaments				0	0,0
Informes interns de subvencions a particulars	1			1	3,0
Instal·lacions tècniques				0	0,0
Pla de Conservació, Seguiment i Recerca (animals morts o abandonats)				0	0,0
Pla de Conservació, Seguiment i Recerca (fauna / flora)				0	0,0
Pla de Conservació, Seguiment i Recerca (paisatge)				0	0,0
Suggestiments Q				0	0,0
Treballs forestals (aprofitaments i PTGMF - plans tècnics de gestió i millora forestal)	1			1	3,0
Xarxa viària			1	1	3,0
Altres				0	0,0
Total	32	0	1	33	100,0

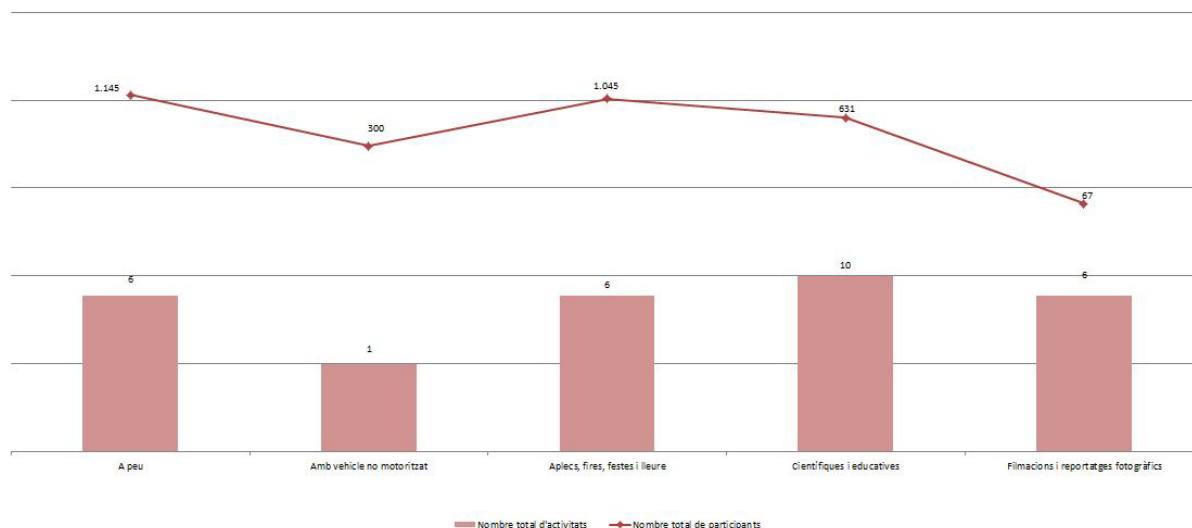
Abreviatures: **Informes** / **Denúncies** / **Escriptes**

Activitats d'ús públic informades

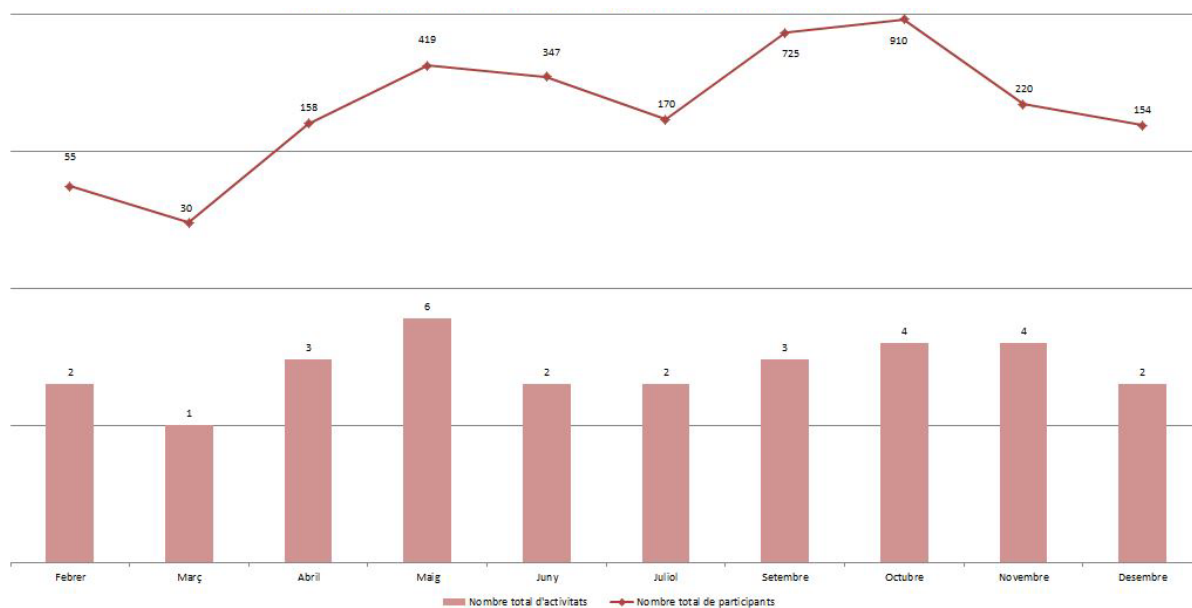
L'any 2021 s'han informat un total de **29 activitats d'ús públic**, amb un total de **3.188 participants**.

Els totals d'activitats i participants, agrupats per tipologia d'activitat i per mesos, així com l'evolució interanual (*) els podeu visualitzar en els gràfics següents:

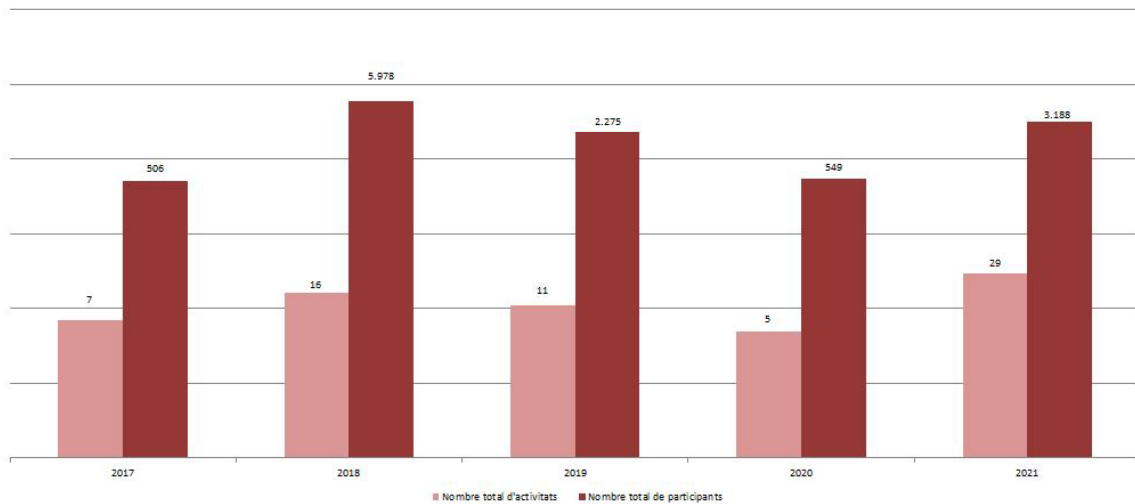
Distribució per tipologies del nombre d'activitats d'ús públic informades i de participants 2021

Distribució mensual del nombre d'activitats d'ús públic informades i de participants 2021

Evolució interanual del nombre d'activitats d'ús públic informades i de participants

(*) Atès que la metodologia actual per al còmput es va implementar a partir de mitjan 2017, és possible que les dades corresponents al 2017 reflecteixin un nombre d'activitats i participants lleugerament diferent del real.

Seguretat i salut

COVID-19

A partir de l'explosió de la pandèmia per la COVID-19, s'han seguit aplicant les mesures de prevenció dels riscos que se'n deriven. Aquestes mesures han estat diferents en funció dels diversos moments de la pandèmia i bàsicament han sigut les següents:

- Instauració del teletreball entre el personal d'oficina.
- Establiment de torns i horaris adaptats per al personal de manteniment, guiatge i guarderia.
- Subministrament de mascaretes quirúrgiques i FFP2 a tot el personal.
- Subministrament de gel hidroalcohòlic a tot el personal, vehicles i diversos espais, tant oberts al públic com no.
- Utilització de papereres específiques per a residus COVID-19.
- Cartellera repartida en els diferents espais, amb mesures d'higiene en la neteja de mans, instruccions per a la mobilitat i distàncies de seguretat.
- Mampares entre taules properes.
- Reducció d'aforaments en vestuaris, oficines, sales i espais oberts al públic.

Mesures correctores

S'han acabat d'aplicar totes les mesures correctores contemplades al document «Identificació i avaluació de riscos de la nau magatzem de vehicles (245-Inespecífic Magatzem Montesquiú)».

S'han continuat aplicant mesures correctores als equipaments lleugers, especialment la senyalització de tots els hidrants.

Plans d'emergència

Juntament amb la Unitat d'Autoprotecció i Mesures Correctores de la Diputació de Barcelona, s'ha aprovat el nou «Pla d'Emergència del Centre de Recursos del Castell (PN23PEM2020)».

Avaluacions de riscos

En col·laboració amb l'Oficina de Prevenció de Riscos Laborals de la Diputació de Barcelona s'ha continuat amb l'avaluació de riscos de la sitja d'estella (2018IP049).

En col·laboració amb l'Oficina de Prevenció de Riscos Laborals de la Diputació de Barcelona s'ha continuat amb l'avaluació específica d'exposició al soroll dels treballadors de la colla de manteniment del parc (2020IP267).

En col·laboració amb l'Oficina de Prevenció de Riscos Laborals de la Diputació de Barcelona s'ha continuat amb l'avaluació higiènica de l'exposició a vibracions mecàniques al parc (2019IP188).

Coordinació d'activitats empresarials

S'ha donat continuïtat a les coordinacions d'activitats empresarials següents:

- 2019CAE362. Amb el Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura, que gestiona els serveis dins l'àmbit de l'ús públic i la promoció econòmica, vinculats al castell de Montesquiu, d'acord amb el conveni de col·laboració signat entre el consorci i la Diputació de Barcelona.
- 2020CAE080. Amb l'empresa Segufoc, que gestiona els serveis de manteniment dels equips de prevenció d'incendis.
- 2020CAE081. Amb l'empresa Tecnima, que gestiona el servei de manteniment de la cloració de l'aigua potable i del Pla d'Autocontrol de la Gestió de l'Aigua al parc.
- 2020CAE085. Amb l'empresa Neida, que gestiona el servei de neteja de les fosses sèptiques del parc.
- 2020CAE346. Amb l'empresa Soldene, encarregada de la neteja al parc a partir de setembre del 2020.

S'ha iniciat la coordinació d'activitats empresarials amb les empreses següents:

- 2021TF026. Amb l'empresa Rains, encarregada de la desinsectació, desinfecció i desratització.
- 2021CAE2011. Amb l'empresa Asvall, encarregada del manteniment dels aparells elevadors.

S'ha enviat i requerit la documentació per iniciar la coordinació d'activitats empresarials amb dues empreses:

- 2020CAE353. Amb Serraalarm, encarregada del manteniment dels sistemes de seguretat.
- 2020CAE354. Amb Quibac, encarregada del manteniment dels parallamps.

Equips de protecció individual

S'ha continuat amb el procés de dotar tot el personal del parc d'equips de protecció individual (EPI), per tal de donar compliment al que estableix la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, i el Reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el reglament dels serveis de prevenció. Cal remarcar la millora progressiva observada en l'adquisició d'hàbits en el bon ús dels equips de protecció específics per a cada tipus de feina.

Accions formatives, jornades i seminaris

Les formacions rebudes per part del personal del parc aquest 2021 han estat les següents:

- Gener-març: **Formació i Informació en Prevenció de Riscos Laborals**. CVGOB i ASPY. Informació i guiatge.
- Febrer: **Entrada de dades de la Xarxa Fenològica de Catalunya (FENOCAT)**. Servei Meteorològic de Catalunya. Guarderia i administració.
- Març: **Administració electrònica a la DIBA. Model AE-DIBA**. Diputació de Barcelona. Direcció.
- Març: **Ciberseguretat bàsica per a l'ús segur de la tecnologia**. Diputació de Barcelona. Administració.
- Abril: **La situació de la *Cydalima perspectalis* a Catalunya: seguiment i control**. Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, Generalitat de Catalunya. Jardineria.

- Abril: **Ambaixadors de marca, comunicació P2P.** Osona Turisme i Diputació de Barcelona. Personal tècnic.
- Maig: **Com comunicar el turisme sostenible als teus visitants?** Osona Turisme i Diputació de Barcelona. Personal tècnic.
- Maig: **Ús de l'aplicació 1.000 punts d'aigua.** Paisatges Vius. Guarderia.
- Maig: **Aplicació del seguiment de l'eruga del boix.** Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya. Guarderia.
- Juny: **Emergències i autoprotecció a la Diputació de Barcelona.** Diputació de Barcelona. Direcció.
- Juny: **Design Thinking per a la creació de producte de turisme sostenible.** Osona Turisme i Diputació de Barcelona. Personal tècnic.
- Juny: **Emergències i autoprotecció a la Diputació de Barcelona.** Diputació de Barcelona. Direcció.
- Juliol: **Protocol de la DIBA a l'àmbit laboral vinculat al gènere.** Diputació de Barcelona. Direcció.
- Octubre: **Seguretat en l'entorn públic.** Security Forum. Guarderia.
- Octubre: **Seguiment avançat del líró gris.** Museu de Ciències Naturals de Granollers. Guarderia.
- Octubre: **Brain Training (aprenentatge mòbil).** Diputació de Barcelona. Direcció.
- Octubre i novembre: **Ús de xarxes socials en clau de divulgació i conservació de la XPN.** Diputació de Barcelona. Personal tècnic.
- Novembre: **Rescat de vehicles i ús del cabrestant.** Diputació de Barcelona. Mas les Comes (Súria). Manteniment.
- Novembre: **Sessió informativa de Prevenció de Riscos Laborals per a personal de manteniment i guarderia forestal.** Masoveria del castell. Manteniment, guarderia i direcció.
- Novembre: **Formació pràctica en tècniques d'extinció i primers auxilis.** Diputació de Barcelona. Direcció.
- Novembre: **Interpretació del patrimoni pel disseny de visites guiades al Castell de Montesquiu.** CVGOB. Guiatge, personal tècnic.
- Novembre: **Intel·ligència emocional i atenció al client (aprenentatge mòbil).** Diputació de Barcelona. Direcció.
- Novembre: **Integració del servei d'informació en els protocols i estàndards de qualitat de la Xarxa de Pacs Naturals. Nivell I.** Diputació de Barcelona. Guiatge.
- Desembre: **Emergències i autoprotecció a la Diputació de Barcelona.** Diputació de Barcelona. Guarderia.
- Desembre: **Consulta i exportació de dades al visor Ornitho.cat.** Institut Català d'Ornitologia. Guarderia.

Formació del seguiment avançat del líró gris realitzada a Folgueroles. Font: Arxiu XPN